

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

БРОЙ 10 (455), година XXXIII _____ декември 2015 – януари 2016 година

20 ГОДИНИ СОЦИОЛОГИЯ В ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

На стр. 3

Технологичният център
на ПУ отпразнува първата си година
Бяха представени и част от продуктите,
разработени от пловдивските учени

На стр. 2

Проф. д-р Стойна Пороманска
стана почетен доктор
на Атинския университет

На стр. 6

Технологичният център на Пловдивския университет започна своя официален път със символичното прерязване на лентата преди една година

Стр. 13

ИНТЕРВЮ

В чистата историческа наука политическите пристрастия са недопустими

ИНТЕРВЮ

❄ ❄ ❄

*На всички студенти,
преподаватели и служители
от Пловдивския университет
пожелаваме весела Коледа
и щастлива Нова година!*

Редакцията

В Броя ще прогледете още:

- Избрани бяха новите декански ръководства
- Третата научна конференция за студенти и докторанти „Предизвикателства в химията“
- За Павел Вежинов – в изненадващ ракурс
- Национална конференция по рефлексията – четвърт век по-късно

Технологичният център на ПУ отпразнува първата си година

Бяха представени част от продуктите, разработени от пловдивските учени

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ отбеляза тържествено първата година от създаването на Технологичния център. Събитието, което се състоя на 14.12.2015 г. в зала „Пловдив“ на Новотел „Пловдив“, бе открито от ректора на висшето училище проф. д-р Запрян Козлуджов, заместник-ректора проф. д-р Невена Милева и директора на центъра – проф. д-р Илия Илиев.

Проф. Козлуджов отбеляза, че открива едно знаково събитие за университетския живот, тъй като това е първият в страната работещ университетски център с подобна дейност в държавно висше училище.

Той прочете и поздравление от заместник-председателя на Комисията по образование и наука към Народното събрание доц. Борислав Великов, който изказа пълната си подкрепа за дейността на центъра.

Заместник-ректорът на ПУ проф. д-р Невена Милева представи дейността и разработките на преподаватели и студенти и отбеляза, че за периода септември 2014 –

фери на знания. Стремежът ни е центърът да се превърне в научен комплекс, допълни проф. Милева.

На щандове пред залата бяха демонстрирани и първите успешни продукти, разработени от пловдивските учени – печатарка за създаване на уникални ДНК чипове за бърза диагностика на заболявания и откриване на микробиологични замърсители, уред за измерване и контрол на качество и параметри на батерии, както и ядливи покрития, които удължават живота на плодовете и зеленчуците. Проф. Милева уточни, че телекомуникационни компании вече са направили първите заявки за уреда за измерване на батерии.

„Технологичният център на Пловдивския университет е реален израз на многогодишното сътрудничество между учени от висшето училище и бизнеса“, подчерта директорът на центъра проф. Илия Илиев.

декември 2015 година са сключени над 60 договора за експертизи и анализи. По думите ѝ Технологичният център е среда за провеждане на научни изследвания, в чиято основа са работата със студенти и транс-

Повече информация и видео за дейността на Технологичния център на Пловдивския университет можете да намерите тук: <https://www.youtube.com/watch?v=0tEq0ioQM2o>

„Пловдивски университет“

Гръцки студенти гостуваха в Университета

В навечерието на коледните празници студенти от Тракийския университет „Демокрит“ посетиха Пловдивския университет и се запознаха с българските си колеги и техните преподаватели. Сектор „Новогръцки език“ към Катедра „Общо езикознание и история на българския език“ организира топло посрещане на младите филолози от Комотини и преподавателите им.

Приветствия към гостите отправиха доц. д-р Станка Козарова и ас. Величка Гроздева, а за логистиката помогна Станимир Петров. Студентите от специалност „Балканистика“ прочето-

ха откъси от стихотворения на родения в България гръцки поет Костас Варналис и техните български преводи, подчертавайки тесните връзки на страните ни в културно отношение.

Гръцката група остана с прекрасни впечатления след обиколката на двете сгради на Университета, а през останалото време се наслади на слънчева разходка из Стария град и

посещения в Етнографския и Археологическия музей. В ролите на екскурзоводи влязоха студентите от специалностите „Балканистика“ и „Български и новогръцки език“ – Георги Дикин, Грета Табальова, Назиле Мехмедалиева, Мария Вълкова, Мария Гурова и Лиана Тодорова, които се постараха да покажат най-доброто от Пловдив. На тръгването гостите отправиха покана към българските си колеги за посещение и изразиха увереност, че приятелските отношения между двата университета ще бъдат продължени.

Мария Гурова
спец. „Балканистика“, 5. курс

Гостите в Гръцката библиотека, намираща се в Новата сграда на ПУ

С поредица от събития бе чествана 20-годишнината от създаването на специалността „Социология“ в ПУ

Философско-историческият факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ организира поредица от събития по случай 20-годишнината от създаването на специалността „Социология“ във висшето училище.

Честванията започнаха със студентска научна сесия на тема „Астрономията като форма на живот“, посветена на работата на Националната астрономическа обсерватория – Рожен. Форумът бе открит от проф. д-р Иван Чалъков – ръководител на катедра „Приложна и институционална социология“, и д-р Никола Петров – директор на най-голямата обсерватория в Югоизточна Европа.

По време на научната сесия студенти от специалността „Социология на правото, икономиката и иновациите“ представиха резултатите от теренното изследване, проведено през периода 22 – 27 юни 2015 г. и подкрепено от Европейската асоциация за изследване на науката и технологиите. Те обясниха спецификата на научната дейност на астрономите и актуалните им изследователски търсения, както и трудностите, с които се сблъскват. Студентските разработки бяха оценени от четиричленно жури, съставено от астрономи и социолози, а призьорите бяха наградени.

Второто събитие от чест-

Откриването на форума „Пловдив като национален икономически център и европейска столица на културата 2019: Ролята на университетите“. От ляво надясно: доц. Красимира Кръстанова, проф. Запрян Козлуджов и проф. Гюнтер Гетцингер

ванията бе конференция на тема: „Пловдив като национален икономически център и Европейска столица на културата 2019: Ролята на университетите“. Еднодневният форум днес бе открит от проф. д-р Запрян Козлуджов – ректор на Пловдивския университет, и доц. д-р Красимира Кръстанова – декан на Философско-историческия факултет.

В словото си проф. Козлуджов подчерта, че за двете десетилетия, откакто има социология в ПУ „Паисий

Хилендарски“, тя се е наложила като устойчиво и постъпателно развиваща се специалност. Утвърждаването на Пловдив

Проф. Иван Чалъков

спечелил признанието да бъде европейска столица на културата през 2019 г. В лекцията си той представи добри практики от икономическите и културните функции на университетите в град Грац и региона.

Работата на научната конференция продължи с две панелни дискусии, в които участваха учени от пловдивските университети, експерти от бизнес средите и от местните институции. Те дискутираха върху ролята и значението на институциите във висшето образование за развитието на региона чрез изграждането на иновативна среда и предприемаческа подкрепа в икономиката и творческите индустрии.

„Пловдивски университет“

като икономически и културен център поставя много предизвикателства и пред нас, а именно Университетът е институцията, способна да захрани бизнеса с кадрите, от които пазарът на труда има все по-голяма нужда, допълни той.

Встъпителната лекция при откриване на конференцията изнесе гост-лекторът проф. Гюнтер Гетцингер от Алпен-Адрия университет в Австрия. Проф. Гетцингер отбеляза, че това е второто му идване в Пловдив и градът заслужено е

Студентският съвет към ПУ отбеляза Световния ден за борба със СПИН

Биляна Стефанова

На 1 декември 2015 г. за пета поредна година се проведе антиСПИН кампания, организирана от Студентския съвет към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Основната цел на събитието беше да информира възможно най-много студенти за същността на ХИВ, неговото предаване и разпространение, както и за начините за предотвратяване от заразяване с вируса.

В Ректората, Новата сграда и Биологическия факултет бяха раздадени лентички за изразяване на съпричастност, презервативи и брошури, съдържащи полезна информация. В програмата на деня бяха включени и игри, чрез които студентите успяха да научат повече за проблема ХИВ/СПИН по интересен и забавен начин.

За да привлекат вниманието на повече студенти, организаторите от Студентския съвет създадоха и уебсайт, чрез който информацията за кампанията достигна до по-широк кръг от хора.

Чрез анонимна анкета беше установено, че значителна част от студентите не са достатъчно информирани за рисковете, които крие ХИВ, за същността на СПИН и за това колко е важно да се използват предпазни средства. За финал на тазгодишната кампания беше изнесена лекция на тема „Превенция ХИВ/СПИН и рисков сексуално поведение“ от гост лектора Николай Кузмов. Интерес проявиха голям брой студенти, които обогатиха знанията си и получиха отговор на всички свои въпроси по темата.

Юбилейна научна конференция

20 ГОДИНИ *социология в ПУ „Паусий Хилендарски“*

25 ГОДИНИ *Институт за критически социални изследвания*

85 ГОДИНИ *от рождението на Пиер Бурдийо*

Мартина МИНЕВА

В конференцията, която се проведе на 20 и 21 ноември 2015 г., взеха участие водещи учени от Пловдивския, Софийския и Нов български университет, както и докторанти и студенти, основно обучаващи се в програмата Excellence към катедрата домакин „Социология и науки за човека“. Като пряк сътрудник в създаването на пловдивската социология доц. Мария Шнигер откри събитието и акцентира върху немалките административни, научни и образователни постижения на специалността през годините. Беше прочетен поздравителен адрес от името на проф. Йоханес Вайс – доктор хонорис кауза на ПУ и член на Института за критически социални изследвания (ИКСИ), в който той подчертава своята радост да бъде член на екип, в който духът на истински свободното критическо мислене е толкова жив и интелектуално предизвикателен.

Доц. Шнигер заедно с декана на Философско-историческия факултет доц. Красимира Кръстановна поднесоха своите поздравления и подариха плакет от името на катедрата „Етнология“, от която тръгва и пътят на специалността „Социология“. Поздравително слово произнесе лично и ректорът, съдействал за основаването на пловдивската социология – проф. Огнян Сапарев. Главният основател на специалността и научен секретар на юбилейната конференция ас. Деян Деянов се върна към ключови събития от динамичната история на направлението. Той подчерта неотменимия дълг на специалността към проф. Тодор Иванов Живков, след което акцентира и върху нейното добро бъдеще, което се очертава от възпитаниците ѝ.

Докладите от първата сесия заложиха на критическата диалогичност между социоанализа и етнологията. Проф. Кольо Коев постави проблема за слабата сила на всекидневните категоризации, като акцентира върху видимостите, тяхната размяна и възможностите за анализирането им чрез теорията за анализ на разговори на Харви Сакс. Така се откриха важни пресечни точки между езика на анализ на разговори и този на социоаналитичните изследвания.

В следващия доклад ас. Милена Ташева проблематизира рефлексивните практики в специфичните случаи на успеш-

но самонаследяване при позиционно обусловено страдание и разгледа тези практики като специфичен социоаналитичен труд по превъзможването на фрактализирана идентичност без асистенция на социоаналитик. Беше подчертана възможността подобен тип случаи да се разглеждат като модели на успешни въплътени рефлексивни практики, способни да участват в терапевтичната практика на социоаналитиците като индивидуални насоки за успешно самонаследяване.

В последния доклад от тази сесия ас. Мартина Минева представи ролята на проблема за легитимацията, разбираана като етнология в социоаналитичните изследвания. Тя акцентира върху ендогенната логика на практиката и това, че в нея биха могли да се наблюдават различни логически форми на легитимацията, мислими чрез концепцията на Витгенщайн за езикови игри – легитимиране на правила и легитимиране на игри съответно чрез казване или без казване (в хода на самата игра). Междувременно съпредседателят на Международния съвет на директорите на ИКСИ и доктор хонорис кауза на ПУ проф. Растко Мочник поднесе своите сърдечни поздравления по случай тройния юбилей чрез пряка видеовръзка от Белград.

Втората сесия съдържаше добре премислени социоаналитични доклади от лятна практика през 2015 година на студенти от програмата Excellence

в катедра „Социология и науки за човека“. Константин Кабуров и Таня Орбова, следвайки стъпките на Деянов, Събева и Петков, акцентираха върху социоаналитичното значение на подсказаната от Хана Арендт дистинкция между Кой-идентичностите (като автентично ядро в индивидуалния опит) и Какво-идентичности (валидни като маски в социална сфера) за разбирането на противоречията на (само)наследяването. В този доклад върху различни внимателно подобрени пасажи от пиесата на Жан Ануи „Бекет, или Божията чест“, както и в последвалите доклади от същата сесия на Николай Николов и Радослава Михалева студентите демонстрираха как действа на практика социоаналитичното микроскопско внимание към серии от логически данни, анализируеми чрез теорията на практическата логика.

Третата сесия беше посветена на социоанализата като предклинична интервенция, която като такава се изправя пред проблема за своето отношение с психиатрията и съответните клинични практики. В първия доклад от тази сесия проф. Дроздстой Стоянов постави проблема за семантичните препятствия в диалога между науките за психично здраве. Той посочи възможно решение на поставените проблеми чрез идеята за т.нар. „плуралог“ – понятие, схващано от самия него по-скоро като покана за мислене, отколкото като цялостно разработена концепция.

В следващия доклад ас. Тодор Петков насочи вниманието на аудиторията върху феноменологическия фундамент на психопатологията на Стангелини и социоанализата на Бурдийо и постави важния проблем за предклиничния опит на аналитика спрямо засегнатия от шизофрения. Така на преден план се изведе проблемът за теоретичната нагласа на психоаналитика и се

акцентира върху т. нар. интертелесност между анализираниите агенти и аналитика. Целта беше да се покаже как този модел би могъл да служи като илюстрация на необходимостта във всеки нов изследователски случай социоаналитикът да осъществява наново методологически контрол над собствените аналитични инструменти и практики.

Докладът на доц. Светлана Събева хвърли допълнителна светлина върху проблемите на социоаналитичните практики, които се насочват към Кой-идентичността и Какво-идентичността на агента. Тя подчерта, че неуловимите Кой-идентичности се разкриват с разтърсваща еднозначност и в телесните изигравания, а с това се акцентира още веднъж и върху проблематичната позиция на социоаналитика, който трябва да проявява специфичен тип рефлексивност в провеждането на своите анализи.

В последната – четвърта – сесия от първия ден, посветена на социоанализата и границите на социоаналитичното, доц. Стойка Пенкова предложи задълбочен микроскопски анализ на проблема за неравенството през формите на наследяване и формите на социално страдание. В този контекст тя разгледа един централен проблем за социоанализата: загубата на биографичното *illusio*, водеща до появата на разцепени хабитуси вследствие на драматични социални ситуации, в които попадат агенти като мигрантите, изселниците и бежанците.

Докторантът Димитър Панчев завърши последната сесия от първия ден на конференцията, като проблематизира категориите „етнос“ и „идеология“ в седмичните кинопрегледи и акцентира върху политиката за едно ново наследство, което се налага след 1945 година. В своя анализ той подчерта ролята на идеята за т. нар. синкре-

„Социоаналитичният обрат: Бурдийо и след него“

тична амалгамация и ролята на т. нар. синоптикон като форма на наблюдение на големи социални групи към малцинства, които подлежат на контрол и за тях е необходимо да получат ново наследство, като се откажат от предишното си още преди създаването на закони за интеграция.

Дискусиите върху проблемите, които се поставиха в докладите, преминаха в неформални разговори на чаша вино по време на коктейла пред и във зала „Компас“, а малко по-късно юбилейната торта беше разрязана с импровизиран нож, символизиращ социоаналитичните методологически микроскопи.

Продължавайки сесията за социоанализата и границите на социологическото, вторият ден на конференцията започна с доклад на проф. Лиляна Деянова върху проблема за пречупените идентичности и анализа на т. нар. „сива зона“ (зона на невъзможността да се каже какво се случва, както в концентрационните лагери). Чрез анализите на Мишел Полак (докторант на Бурдийо) проф. Деянова илюстрира различни типове ресурси за удържане на идентичности в ситуации, подобни на т.нар. „сива зона“. В последвалата дискусия беше прието докладът да се приеме като огледало, от което може да се направи връщане обратно към съвсем всекидневни ситуации, които могат да се подложат на аналогичен анализ.

В следващия доклад доц. Тодор Христов изходи от понятието на Мишел Фуко „практики на себе си“ (в противоположност на „знание за себе си“) и подчерта, че самата социоанализа е такава практика, прицелена в един въпрос: „Кой съм аз?“, изискващ разграничение от: „Какъв съм аз?“. Доц. Христов критически очерта проблеми в практиката на социоаналитика, които се коренят както в разликата между гледната точка на т. нар. неувярени субекти от гледната точка на уверените, така и в проблема за интроспекцията. Оттук той акцентира върху необходимостта от допълнителна самоувереност у социоаналитика, която може да се постигне чрез т. нар. от него

полемология на семейните конфликти – съчетание между логически микроскоп и стратегически микроскоп.

Шестата сесия на конференцията беше посветена на още няколко студентски доклада от лятна практика по социоанализа, проведена през 2015 година. Катя Рончева, Радослав Даярски, Виктория Кръстева и Петьо Иванов, демонстрирайки микроскопска социоаналитична чувствителност, анализираха основно експерименти in vivo, свързани с проблемите за наследяването, за хомосексуалността, за наставлението, порицанието и социалното дискриминиране във всекидневие като носители на индексикален смисъл, както и за т. нар. „социално сръстване“.

Следващата сесия обедини в себе си три различни гледни точки към меланхолията като аналитичен проблем.

Албена Стамболова се спря на проблема за това как митовите за майчинството водят до постнатална депресия, за да илюстрира аспекти от видимото и невидимото в меланхолията. На фона на картината на Албрехт Дюрер „Меланхолия“ доц. Андрей Бунджулов представи проблема като ефект на хетеротопиите и наблегна на свръхакцентите на модерността като пробиви на самата хетеротопичност. Проф. Миглена Николчина се приобщи към темата за деструкцията на мита за майчинството, като представи своя интерпретация на понятието „абект“ на Юлия Кръстева от „Сили на ужаса“, което се свързва със състояние, предхождащо меланхолията като индивидуация и творчество. Тя обвърза проблема за меланхолията с проблема за наследяването на човечеството чрез

илюстрации с откъси от различни видеоигри и подчерта, че по този начин могат не само да се репрезентират различни архаични етапи от развитието на литературата, но и да се постави проблемът за наследяването на наиндивидуално ниво.

Многомерността на аналитичната проблематика беше основен акцент в последната – седма – сесия на конференцията. Гл. ас. Теодора

като Той-идентичности.

В последния доклад от конференцията доц. Дарин Тенев критически обсъди възможността в социоанализата да се мисли проблемът за алетичните и деонтичните модалности чрез проблема за зова на съвестта при Хайдегер. Тази идея предизвика оживен критически диалог, в който Деянов се противопостави на стратегията, предложена в доклада, като подчерта, че в позицията на Хайдегер се изключва важната функция на т. нар. символен нерв като онова, което задава всички илюкутивни и деонтични модалности.

Закриването на конференцията беше с акцент както върху бъдещето на новото поле на социоанализата и специалността, така и върху бъдещето на факултета. Надеждите в това бъдеще бяха илюстрирани чрез видео от 10-годишния юбилей на Философско-историческия факултет, в което ректорът на Пловдивския университет проф. Запрян Козлуджов заявява своята подкрепа на хумболтианския модел на университет. Доц. Пенкова – ръководител на катедра „Социология и науки за човека“, подчерта, че катедрата като форма на социологическо инакомислие не би била възможна без сътрудничеството с ИКСИ, без всички колеги и приятели на специалността, без студентите, магистрантите и докторантите. Директорът на ИКСИ доц. Тенев обобщил, че социоанализата е поле, което все още се ражда, и в този смисъл тя оставя отворени немалко проблеми – като този за връзката ѝ с други дисциплини (основно с психоанализата) или за нуждата да се осмисли ролята на разказа, на наративността в нея.

Би могло да се каже, че най-голямото, но заедно с това и най-продуктивното предизвикателство пред социоанализата е готовността на социоаналитичните да рискуват – да се оставят на това, което ги връхлита, да търсят начини да се справят с него и да продължат напред. Това е условието, което прави възможно границите на социоанализата да стоят отворени към нови теми и проблеми, различни от наследяването или социалното страдание.

А

СОЦИОАНАЛИТИЧНИЯТ ОБРАТ: БУРДИЙО И СЛЕД НЕГО

(НЕ КОБИМЕЙ, ПО-СКОРО ПРОВОКАЦИЯ)

ПОСВЕЩАВА СЕ НА 85-ГОДИШНИНАТА НА ПИЕР БУРДИЙО

25 ГОДИНИ СОЦИОЛОГИЯ В ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
25 ГОДИНИ ИНСТИТУТ ЗА КРИТИЧЕКИ СОЦИАЛНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ЕМАТЕ В ЗАЛА „КОМПАС“ В РЕКТОРАТА НА ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ НА 20 И 21 НОЕМВРИ 2015 Г. В 9.30 Ч.

КАТЕДРА „СОЦИОЛОГИЯ И НАУКИ ЗА ЧОВЕКА“ ИНСТИТУТ ЗА КРИТИЧЕКИ СОЦИАЛНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

У

Афишът на конференцията

Карамелска подчерта ролята на регресивното въздействие, което протича от настоящето към миналото на пациента и се обобщава чрез Фройдовото понятие за последствие (nachträglich). В следващия доклад ас. Деян Деянов представи проблема за самонаследяването на Аза след неговото разбягване чрез проблематиката на ставането („Стани този, който си!“) като задължение да събереш себе си. Той акцентира върху продуктивността на предложената от Хусерл и преди всичко Финк стратегия: като се тръгне най-напред от аналитика на интенционалността, да се мине към революционността на откритията на психоаналитичната проблематика. На този фон той постави проблема за наследяването на егологичната традиция – на изтласканата идентичност

Избрани бяха новите декански ръководства

През есента на 2015 година преминаха изборите за нови ръководства на осем факултета в Пловдивския университет. Във Философско-историческия факултет изборите ще бъдат по-нататък.

Пожелаваме им успешна работа през следващите четири години!

Факултет по математика и информатика

Декан – проф. д-р Антон Илиев

Заместник-декани

доц. д-р Анна Малинова

доц. д-р Иван Шотлеков

доц. д-р Ангел Голев

Физически факултет

Декан – доц. д-р Желязка Райкова

Заместник-декани

проф. д-р Теменужка Йовчева

доц. д-р Драгомир Господинов

Химически факултет

Декан – доц. д-р Веселин Кметов

Заместник-декани

доц. д-р Стела Статкова

доц. д-р Гинка Антова

Биологически факултет

Декан – доц. д-р Соня Костадинова

Заместник-декани

доц. д-р Иванка Димитрова

проф. д-р Илия Илиев

Научен секретар

доц. д-р Анелия Стоянова

Педагогически факултет

Декан – доц. д.п.н. Румяна Танкова

Заместник-декани

проф. д-р Галин Цоков

доц. д-р Галена Иванова

доц. д-р Юрий Янакиев

Филологически факултет

Декан – проф. д.ф.н. Вера Маровска

Заместник-декани

доц. д-р Елена Гетова

доц. д-р Надя Чернева

доц. д-р Константин Куцаров

доц. д-р Борян Янев

Юридически факултет

Декан – проф. д-р Венцислав Стоянов

Заместник-декан

доц. д-р Теодора Филипова

Научен секретар

гл. ас. д-р Даниела Дончева

Факултет по икономически и социални науки

Декан – доц. д-р Станимир Кабаиванов

Заместник-декан

доц. д-р Юлия Попова

Научни секретари

проф. д-р Иван Иванов

доц. д-р Маргарита Русева

Проф. д-р Стойна Пороманска стана почетен доктор на Атинския университет

Тържествената церемония по случай удостояването на проф. Стойна Пороманска с титлата „Доктор хонорис кауза“ се състоя на 27 ноември 2015 г. в аулата на Атинския университет, където се провеждат тържествата, свързани с официални празници и годишнини. Присъстваха ректорът на Атинския университет проф. М. Димопулос, ръководителите на Философския факултет и на Сектора по езикознание, преподаватели по гръцки език, посланикът на Република България в Гърция Нейно превъзходителство Емилия Кралева, гл. ас. Величка Гроздева – преподавател в ПУ „Паисий Хилендарски“, много гости.

Проф. Пороманска е сред създателите на неоелинистиката в нашето висше училище – където преподава от 2002 г., откогато датират и първите специалности с новогръцки език. Тя ни припомни как е тръгнала идеята за тяхното създаване: „Беше през пролетта на 2002 година, разхождахме се в центъра на Пловдив със сестра ми, която живее тук, и реших да се отбия в Университета. Сварих в кабинета му тогавашния декан на Филологическия факултет проф. Ив. Куцаров, на когото заявих, че е историческа несправедливост да няма новогръцки език в ПУ. Отговорът му беше: „Ако Вие го поемете“. През есента тръгнаха двете специалности. Тъй че аз съм обречена на ново-

Проф. Стойна Пороманска и гл. ас. Величка Гроздева след тържествената церемония в аулата на Атинския университет

гръцкия в ПУ. Разбира се, правя каквото мога за доброто на студентите и на младите колеги. Ще го правя, докато ми позволяват силите. Няма по-голяма радост за един преподавател, когато вижда благодарност в очите на студентите си. Благодарни сме и за пълната подкрепа на ректорското и катедрното ръководство“.

По случай 10 години от въвеждането на новогръцки език в Пловдивския университет през 2012 г. проф. Пороманска беше наградена с почетна грамота и плакет от ректора проф. д-р Запрян Козлуджов.

Проф. д-р Стойна Пороманска

е родена на 15.04.1939 г. в с. Орешец, област Хасково. Завършва специалността „Руска филология“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1963 г., като по време на следването си посещава лектората по новогръцки език с преподавател Георгиос Папагеоргиу.

Работила е като преводач в Министерството на външните работи, преподавател по новогръцки език и преподавател по български език на гръцки студенти. През 1985 г. защитава докторат в Университета „Хумболт“ – Берлин (Германия), на тема „Демократичните тенденции в новогръцки език (въз основа на словообразователните процеси в новогръцката лексика)“. През 1991 г. е избрана за доцент, а през 2005 г. – за професор. Специализирала е в Атинския и в Солунския университет.

Преподавателската ѝ кариера преминава в четири български университета – Софийския, Нов български, Великотърновския и Пловдивския, във Военната академия „Георги С. Раковски“ и Института за чуждестранни студенти – София, и навсякъде оставя трайна следа – като специалист и като човек.

Научните ѝ интереси са в областта на българското и гръцкото езикознание; новогръцката диалектология; теорията и практиката на превода; методиката на пре-

подаването на новогръцкия език като чужд в България.

Автор е на множество публикации и студии по проблемите на новогръцкия език, както и върху новогръцките диалекти в България. Участвала е в научни конференции и конгреси в страната и чужбина. Съставител е на системите за обучение „Новогръцки за начинаещи“ и „Новогръцки за напреднали“.

Член е на Дружеството по новогръцка диалектология – Атина; на Аркадийската академия – Гърция; Сдружението на преводачите в България. Била е председател на Дружеството на неоелинистите в България „К. Паламас“ (1994 – 2010).

За своята просветна и научна дейност проф. Пороманска е получила множество награди, сред които са: отличие от Атинската академия на науките за представен сборник с текстове от гръцки диалекти в България (1997); Награда от съюза на гръцките преводачи за редакцията и превода (съвместно с бивши студенти от специалността „Новогръцка филология“ на СУ) на сборник разкази от Т. Атанасиадис „Светата младост“ (2001); златен медал „Йоанис Каподистриас“ на Центъра за европейски проучвания „Йоанис Каподистриас“ – Атина (2003); почетен професор на Атинския университет (2015) и др.

Езиковата компетентност в съвременния мултикултурен свят – предизвикателства пред филологическото образование

В края на ноември тази година Великотърновският университет „Св. св. Кирил и Методий“ беше домакин на международна конференция на тема „Балканският модел на света – неуникални явления в уникална мозайка“. В рамките на престижния форум на 26.11.2015 година в Ректората на ВТУ се проведе и кръгла маса по проблемите на филологическото образование и в частност на езиковите компетентности на дипломираните филолози, изучаващи не само балканските, но и други европейски езици. В дискусиата взеха участие представители на четири водещи университета – СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ и ПУ „Паисий Хилендарски“, на Община Велико Търново, както и представители на работодателски организации, сътрудничащи си с университетите. Забележимо бе присъствието и активността на аутсорсинговите компании. От страна на Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ в дискусиата се включиха доц. д-р Борян Янев, гл. ас. д-р Фани Бойкова и гл. ас. д-р Соня Александрова.

Задълбочено бяха обсъдени възможностите за развитие и подобряване на езиковите умения на студентите; проблемите, свързани с недостига на компетентни кадри, владеещи балкански езици; оптимизирането на учебните дисциплини с цел удовлетворяване на практическите нужди на бизнеса

Пловдивските участници във форума: доц. д-р Борян Янев, гл. ас. д-р Соня Александрова и гл. ас. д-р Фани Бойкова

и подготовката на адекватни специалисти за работа в мултикултурна среда. Кръглата маса даде възможност да се сподели опит и да се обменят идеи за бъдещето на обучението по локални езици; да се съпоставят различните практики в четирите висши училища; да се очертаят геополитическите необходиминости в отделните региони на страната, както и произтичащите от тях различия в учебните програми. Особено полезни насоки за усъвършенстване на вече действащите модели дадоха работодателите, посочвайки конкретни потребности и изисквания на реалната работна среда.

Доц. д-р Борян Янев направи обобщаващо представяне на специалността *Балканистика* във Филологическия факултет на Пловдивския университет. Съобразно с политиката на Университета и Факултета за качествено развитие на обра-

зованието той изтъкна езиковите, културните, историческите и методическите специфики на програмата и успешната реализация на завършилите я студенти. Също така подчерта ясната воля за оптимизиране на учебния процес посредством гъвкави избираеми и факултативни дисциплини.

Гл. ас. д-р Фани Бойкова резюмира практическите препатствия пред филологическите специалности, произтичащи от недостатъчно устойчиво формираната в училищното обучение функционална грамотност. Постави акцент върху необходимостта да се подготвят за нуждите на средното образование преподаватели със съвременни компетентности за гъвкава реакция пред предизвикателствата на модерното образование, подчерта и необходимостта да се познаят и анализират демографските проблеми при орга-

низация на учебния процес. Тя се включи и в наблюдението и обсъждането на уроци със студенти филолози от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, провеждащи текуща педагогическа практика.

Гл. ас. д-р Соня Александрова представи накратко търсенията, свързани с проблематиката на езиковата и литературната компетентност на изследователския екип по проекта „Лингвистична интуиция и лингвистична компетентност в съвременния мултикултурен свят – езикови, литературни и образователни аспекти“ (НИ-15-ФЛФ-015), финансиран от фонд „Научни изследвания“ към подделение „Научна и приложна дейност“ при Пловдивския университет. Като научен ръководител на проекта доц. Борян Янев представи нетрадиционна гледна точка към лингвистичните умения през призмата на „чувството за език“ „езиковия усет“ и „езиковата интуиция“. Той наблегна на важността на интердисциплинарните изследвания и на пълнотата на филологическото дирене, естествено изградено от езиковедски, литературоведски и методически вектор.

Дискусиите продължиха и в неформална обстановка на официалния коктейл с обещанието академичното общуване по поставените въпроси да не се ограничава до отделни тематични срещи, а да остане отворено за бъдещи предложения.

Гл. ас. д-р Соня АЛЕКСАНДРОВА,
гл. ас. д-р Фани БОЙКОВА

Две инициативи на Студентския съвет

Студентският съвет организира две събития, в които можеха да се включат всички студенти от Пловдивския университет: фотоконкурс на тема „Цветовете на моето лято“ (с координатор Илияна Райкова – студентка в I курс, спец. „Право“) и конкурс за есе на тема „Всяко лято има история“ (с координатор Павлина Александрова – студентка в I курс, спец. „Лингвистика с маркетинг“).

Крайният срок и за двата конкурса бе 13.12.2015 г. Координаторите на двата конкурса са новопостъпили членове в организацията, което доказва, че в Университета има инициативни студенти с перспективни идеи, на които аз, като председател, и останалите членове на ръководството на Студентския съвет предоставяме поле за изява.

Светослав Енчев

Снимката на Атанаска Момчилова е една от представените във фотоконкурса

Национална конференция по рефлексията – четвърт век по-късно

Неусетно изминаха 25 години от първите публични научни изяви на група преподаватели от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, насочили своя интерес и изследователски усилия към новата тогава и интересна хуманитарна проблематика – рефлексията. Първите, които проявиха интерес към рефлексията – В. Василев, А. Джалдети, Р. Стаматов, скоро издигнаха и някои оригинални и свежи идеи в тази област, а скоро към тях се присъединиха цяла група ентузиастични млади последователи от Педагогическия факултет. Обединени и организирани в теоретичен семинар, те положиха основите на пловдивската традиция в изследването на сложната рефлексивна проблематика. И още през 1990 г. бе подготвен специализиран сборник по рефлексията, в който се включиха и колеги – филолози – литератори („Рефлексия. Дейност. Култура“), който, освен че е първият сборник в България по тематиката, същевременно може да се окаже първият тематичен научен сборник в историята на ПУ.

След три години го последва друг сборник (със същото заглавие), който включваше докладите от специализираната секция по рефлексията (в рамките на националната конференция по методика на висшето образование, провеждана традиционно в нашия университет). Ето имената на авторите в тези сборници и участниците в тези събития: В. Василев, А. Джалдети, Р. Стаматов, В. И. Слободчиков и Л. Н. Алексеева (гост-автори от Москва), Кл. Протохристова, З. Козлуджов, Ат. Бучков, Н. Топузова, Т. Влашева, Р. Танкова, Б. Дамянов, Й. Вълканова, Р. Иванова, Ал. Линков, Д. Левтерова, О. Маркова, Ц. Илиева, М. Хекимова (от Смолян), М. Оракова-Мутафова (от Благоевград).

Положените основи се оказаха стабилни, а тези първи стъпки се оказаха началото на дълъг път на успешно развитие, довел до възникването и укрепването на стабилна научна традиция (която нашият софийски колега и приятел проф. Л. Десев в своя книга нарече „Пловдивската психологическа школа в изучаването на рефлексията в теоретичен и приложно-практически план“). Причините за това бяха поне две: първо, в изследването на рефлексивната проблематика бързо се включиха млади хора – само за едно-две десетилетия бяха защитени десетки дипломни работи, като някои от авторите им публикуваха разработките си като научни статии в сериозни издания; и второ, нашият подход при изследване на рефлексията има своя, „пловдивска специфика“,

Работен момент от конференцията. Вдясно е доц. д-р Теодора Коларова-Кънчева – основен инициатор и организатор на форума

притежава отличителни черти, чиято самобитност признават нашите колеги от страната, а и от други държави. Няколко години след началото се появиха първите защитени дисертации по рефлексията, като в нашия университет и в теоретичното русло на пловдивската научна традиция вече деветима учени са защитили дисертационни трудове – две „големи докторски“ дисертации и седем за степента „доктор“.

Инициатор и основен организатор на конференцията беше доц. д-р Теодора Коларова-Кънчева, една от първите, защитили дисертация по рефлексията, и самата тя ръководила докторант, разработил дисертационния си труд по рефлексивната проблематика (д-р Иса Хаджиали). В организацията и в провеждането на конференцията активно се включиха всички, които съставляват ядрото на пловдивската традиция – гл. ас. д-р Елена Тодорова, д-р Калина Камарска, д-р Нина Иванова, както и група студенти психолози, усвоили рефлексивната теория в рамките на

**Проф. д.п.с.н. Веселин ВАСИЛЕВ,
доц. д-р Теодора КОЛАРОВА-КЪНЧЕВА,
гл. ас. д-р ИСА ХАДЖИАЛИ**

научния проект „Електронен университет“ – Нели, Кристиана, Яна, Спас, Костадин, Калоян, Спасимира, Йордан...

На 28 ноември в зала „Компас“ проф. д-р Запрян Козлуджов откри националната научна конференция „Рефлексия и обучение – стратегии, технологии, прогнози“, в чиято програма 50 автори и авторски колективи представиха доклади с оригинални изследовател-

– различни модуси (типове) на рефлексията, като при това внимателно се следи за запазването на автентичното теоретично съдържание на този научен конструкт; разработва се за пръв път концепцията за праксиологическата рефлексия, която свързва абстрактните идеи за самопознанието на субекта с разнообразни практически задачи; разработена е подробна концепция за

ски разработки. Ректорът на ПУ успешно изпълни две роли – на ръководител на авторитетна научна институция, която успешно развива сложната и актуална проблематика и организира представителен форум по нея, като същевременно той е един от първите, които се включиха в нейното разработване още преди четвърт век и положили основите на специфичната пловдивска школа. В своето приветствие проф. З. Козлуджов с основание подчерта, че не са много университетите (не само у нас, но и по света), които могат да организират такъв мащабен научен форум по рефлексивната проблематика и в които тя се разработва в специфично теоретично русло, като представлява своеобразна научна традиция.

Участниците в конференцията бяха приветствани и от декана на Биологическия факултет доц. д-р Соня Костадинова.

В пленарния си доклад проф. Веселин Василев (ПУ) очерта своеобразието на пловдивската традиция: разграничени са най-много – четири

рефлексивния подход в обучението (В. Василев, Й. Димова, Т. Коларова), която обогатява първоначалната оригинална идея на българския учен проф. П. Николов; теоретичните идеи за рефлексията се преобразуват в оригинални и мащабни технологични методически разработки, които представляват ефективни иновации в обучението, при това в горните класове на училището, което е наш, пловдивски приоритет.

Също в пленарен доклад известният теоретик психолог проф. Борис Минчев (СУ „Св. Климент Охридски“) представи интересна концепция за рефлексията като трети тип мисловна дейност (наред с формирането на понятията и решаването на проблеми). Своята „Аз-центрирана концепция за рефлексивните дейности“ той съотнася с проблема за волевата регулация, с реализирането на творческите заложби на субекта и набелязва редица въпроси, които „задават вълнуващ хоризонт на изследване на рефлексивните феномени“ (Б. Минчев).

На стр. 9 ➔

Ноемврийска сбирка на Клуба на цивилиста

Ангел Шопов

Основна цел на ликвидацията е да се ликвидират активите на дружеството и да се изпълнят задълженията му. Остатъкът от имуществото на дружеството, ако има такъв, се разпределя като ликвидационни дялове между съдружниците. След извършване на ликвидацията юридическото лице се заличава. В изложението си г-ца Балабанова анализира смисъла на чл. 273, ал. 2 от Търговския закон (ТЗ). Разпоредбата предвижда възможност, ако след приключила ликвидация на търговско дружество се установи, че са необходими по-нататъшни действия за ликвидацията, длъжностното лице по регистрация към Агенцията по вписванията да назначи по молба на заинтересуваните досегашните или други ликвидатори. Докладчикът се спъра на старата и новата практика по приложението на чл. 273, ал. 2. С оглед на по-новата практика г-ца

На 11 ноември 2015 г. 51. сем. зала на Ректората приюти поредната проява на Клуба на цивилиста при Юридическия факултет. На нея бе дискутирана темата „Живот след ликвидацията или какво точно предвижда чл. 273, ал. 2 ТЗ?“¹, чийто докладчик беше Маргарита Балабанова, студентка в V курс, редовно обучение на ЮФ. Разработката е класирана на пето място на Националния конкурс за студентски научни съчинения в областта на частното право през тази година.

Балабанова обобщава, че посочената уредба на ТЗ предвижда назначение на временен ликвидатор, който да извърши необходимите действия, обслужващи само ликвидацията. ТЗ не предвижда възобновяване на дейността на дружеството – то си остава заличено.

В последвалото обсъждане се изказаха студенти, докторанти, практикуващи юристи и преподаватели от ЮФ. Доц. Григор Григоров, специалист по търговско право и несъстоятелност, похвали сериозните научни приноси на доклада, като постави няколко въпроса за дискусия. Той изрази съмнение доколко вписването на

заличаването на търговско дружество след ликвидацията има конститутивно действие, като се има предвид уредбата на Закона за търговския регистър, който предвижда по принцип декларативно действие. Относно кръга от заинтересуваните лица, които да поискат приложението на чл. 273, ал. 2, той постави под съмнение тезата, според която само кредиторите, но не и съдружниците на вече ликвидирано търговско дружество могат да поискат това. Според доц. Григоров не е аргументирано достатъчно и защо спрямо искането по чл. 273, ал. 2 от ТЗ се прилага пога-

сителна давност, която тече след приключване на ликвидацията.

В дискусията се включи адв. Андреан Славчев, който препоръча да се приложат по аналогия правилата на несъстоятелността при неуредените случаи от уредбата на ликвидацията. С тази идея М. Балабанова, както и доц. Григоров се съгласиха. Подобна насока бе убягнала на авторката, защото в момента, а не при изготвянето на статията тя изучава тази материя. На свой ред д-р Ал. Александров, който същевременно е и адвокат, изрази отрицателно мнение дали е уместно да се предвижда срок за упражняване на правото по чл. 273, ал. 2 ТЗ.

Сбирката приключи след плодотворен разговор по повечето поставени въпроси. Другите участници от публиката също изказаха своите виждания по проблематиката.

¹ Достъпна на сайта <http://gramada.org/>

➔ От стр. 8

В третия пленарен доклад проф. Васил Милушев (ПУ) очерта рамките на разработвания от него (и от неговата докторантка Н. Иванова) рефлексивно-синергетичен подход, обвързвайки теоретичната концепция с триада практически дейности при решаването на математически задачи. Обосновава се и емпирично се доказва тезата, че съставянето и преобразуването на математически задачи ефективно допринася за формиране на умения за тяхното решаване и за изграждането на учениците като самоорганизиращи се личности.

Сред участниците, представили своите доклади в двете секции на двудневната конференция, личаха имената на редица известни български учени в областта на психологията, педагогиката и методиката на обучението: проф. Яна Мерджанова, проф. Сийка Чавдарова-Костова, проф. Наташа Цанова и още седем техни колеги от СУ „Св. Климент Охридски“, проф. Станислава Стоянова (най-младия професор по психология в България)

Национална конференция по рефлексията...

и още шест нейни колеги от ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, проф. Дора Левтерова, проф. Румен Стаматов, проф. Бисер Дамянов от ПУ, а участие с доклад (заочно) на известния руски психолог проф. В. И. Гуружапов от Москва придаде на конференцията и международен мащаб. Сред участниците личаха гости от редица български университети: Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, Медицинския университет – Пловдив, Русенския университет „Ангел Кънчев“ (филиал Силистра – доц. д-р Диана Миндизова разработи преди години своята дисертация изцяло в теоретичното русло на Пловдивската школа), Тракийския университет – Стара Загора, от филиала на ПУ „Любен Каравелов“ – Кърджали, както и от Института за изследване на населението и човека при БАН. Специален интерес пре-

дизвикаха докладите на седем учители от пловдивски училища (както и по един учител от Варна и Сливен), които най-добре илюстрираха връзката на рефлексивните теоретични идеи с живата образователна практика. А най-емоционално беше участието на четири авторски колектива (от 12 студенти психолози от ПУ), които показаха чудесно разбиране на сложната хуманитарна проблематика и затвърдиха убеждението, че нейното разработване ще бъде продължено и в бъдеще от ентузиастични млади изследователи.

Макар и скромно, финансирането от поделение „Научна и приложна дейност“ при ПУ позволи конференцията да бъде осъществена на добро организационно ниво; домакините се погрижиха в културната програма гостите да се запознаят с най-интересните забележителности на красивия ни град.

Всички участници подчертаха топлината и дружеската атмосфера на конференцията, в която домакини и гости се чувстваха не само колеги и съмишленици, но и приятели. Три научни списания проявиха интерес към конференцията и ще публикуват в специализирани свои книжки докладите от нея.

Можем да обобщим, че след девет защитени дисертации, след редица оригинални и съдържателни книги (някои излезли на чужд език и получили ласкави оценки на авторитетни световни учени – книгата на доц. Й. Димова, други получили престижни награди у нас), както и десетки други, публикации, сега, след научната конференция с внушително участие на висококласни учени, се затвърди мнението, че рефлексията се превърна в една от проблемните области, в която изследователите от Пловдивския университет не само имат своето достойно място в европейски и световен мащаб, но и безспорен приоритет със самобитния подход, с който изследват тази актуална и значима проблематика.

Проектът „Живописна България.“

Да се изгради ефективен мост на сътрудничество между европейската българистика, българските културни центрове и българския туристически бизнес – това беше амбициозната цел, която си поставиха участниците в проекта „Живописна България. Български литературни маршрути“. За неговата реализация бе заложено на работещата **система от лекторати към Министерството на образованието и науката** в европейски страни, като: Австрия, Германия, Гърция, Франция, Полша, Украйна, Русия, както и на сътрудничеството и участието на преподаватели от Пловдивския и Софийския университет. Задачата бе с помощта на литературните текстове (на автори като Яворов, Йовков, Радичков..., Г. Господинов, Т. Димова и т.н.) да се създаде за чуждестранните читатели/посетители/туристи атлас на провокативно интересната,

Участници в проекта заедно с вицепрезидента на Република България г-жа Маргарита Попова

все още непозната България. Литературните маршрути са с беседи на английски, френски, немски, полски, гръцки, руски, украински и др. Маршрутите са творческа разработка на екип от преподавател българист и избрани от него студенти и/или докторанти и включват

многообразие от съчетаване на литературата с други сфери на българската култура: етнология, археология, архитектура, музика, театър и кино.

Пътуващата конференция (13 – 19.09.2015 г.) обхвана работни срещи в *София, Пловдив, Велико Търново, Килифа-*

ревския манастир, Добрич – (Балчик, Калиакра, Камен бряг), както и среща на участниците с вицепрезидента на Република България г-жа Маргарита Попова. Предложените тук публикации са част от пътните бележки за България на взелите участие в конференцията. Идеята на организаторите е да се създаде постоянна рубрика „Живописна България: другите за нас“, в която да се отразят като начало впечатленията от българските места на участниците, а след това да се публикуват още подобни текстове, свързани с продължението на проекта.

В този брой ви предлагаме три текста на участници в проекта: д-р Иван Шимко от Виенския университет, Мария Мисенду от Атинския университет и Евгения Петик от Киевския национален университет „Тарас Шевченко“.

Sous la treille du monastère... (Под манастирската лоза...)

Обикновено човек пътува винаги с някаква определена цел: тя може да е опознаването на света, търсенето на щастие, поклонение пред свети места, преселване, търгуване или просто почивка. Понякога целта е самото пътуване: способността да излезем от ежедневието, от комфорта и да търсим нови перспективи.

Нашата конференция зададе един нов формат: избиране на цели. В рамките на една седмица групата от преподаватели и студенти от различни държави и институти пътуваше из страната, презентирайки своите представи за това каква може да бъде целта на едно систематично пътешествие из България. Може би да се видят местата, вдъхновили най-интересните произведения на българската литература? Откривателско търсене на незабелязана досега красота? Психо-географска разходка по местата, които са определяли духовния живот на общество-

Д-р Иван ШИМКО, Виенски университет

то? Археологически анализ, направен чрез текстове от различни епохи, свързани с едно и също място?

Основният въпрос на конференцията беше не толкова филологически, колкото туристически: къде бихте завели в България един чужденец, който иска да научи нещо ново? Трудно се намира баланс между туризъм и наука, макар че границата между модата в туризма и мейнстрийма на науката не е чак толкова голяма. При това не ставаше дума само за филология или история: своето място имаха и дисциплини като археология, музика, теология и политика. Едно е сигурно – не трябваше да водим нашия гост нито до свръхпознатите (и безлични) туристически цели като Слънчев бряг, нито пък да го разходим само из текстовете на канона на българската литература. Не трябваше и да са познатите вече цели и начини

да опознаеш България. Конференцията показва, че отговорите на основния въпрос са много. Това се прояви не само чрез количеството на представените теми и концепции, а също и чрез напрегнатата програма на пътуване. Преминахме през различни топоси на познанието: Българската академия на науките в София и манастирската лоза на Килифарево – на която една наша колежка вдъхна нов живот чрез текстовете на Елин Пелин на френски и испански. Впечатление ни направи различното отношение към историята: концертът в Античния театър в Пловдив и „реконструираната“ крепост в Яйлата. Впечатляващи бяха и контрастите между паметниците на социализма и неизменяния пейзаж на добруджанските поля; между тишината на манастира и неспирната динамика на София.

За европейския студент по

българистика не имиджът на страната (качеството на туристическите услуги или значението на Иван Вазов в европейския контекст) е от основно значение. За него е по-важно как може той самият да се развие, какви въпроси и проблеми може да открие и реши. Не му е достатъчна ролята нито на консуматора, нито на кабинетния учен. Той не е съгласен с границите, поставени от предишни поколения учени, а иска да утвърди и своя светоглед. След нашата пътуваща конференция останаха и отворени въпроси. Например до каква степен могат да се реализират предложените маршрути? Събитието обаче показва най-важното – една научна среща не бива просто да завършва с няколко сухи статии. Показа и как талантиви млади хора могат да бъдат привлечени за науката, която в крайна сметка е задължителна за духовното присъствие на една култура.

Български литературни маршрути“

Гостоприемство. Ако трябва да опиша с една дума впечатлението ми от седмицата, която прекарах в България по време на пътуващата конференция „Живописна България“, точно тази дума би подходила. Хората в началото може да ни се сторят сякаш по-студени и по-резки в изражението и в погледите, но са абсолютно гостоприемни. Една от многото общи черти между гръцката и българската култура. Славяноезичен народ, но със силно средиземноморски черти (обща с гръцките) по отношение на кухнята, забавленията, музикалната и театралната култура, изразителността и като цяло в културния облик. Прави силно впечатления фактът, че в България има голям брой и най-разнообразни забележителности, музеи, археологически обекти, статуи и паметници. Паметници навсякъде. И най-малкото къше на някоя незначителна уличка се краси от някой памет-

Пътуване в България

Мария МИСЕНДУ, Атински университет

ник, статуя или възпоменателна плоча. Българите имат страст за изграждането и запазването на културния облик и история и се грижат това да бъде видно. Не съм сигурна дали това е плод на някакъв „комплекс“ и ревност, или е „уталожен“ славянски манталитет, но стремежът страната да бъде източник на култура и традиция е без съмнение много силен. Със сигурност мога да кажа, че шест дни в непрекъснато движение на различни места ни най-малко не бяха достатъчни, за да ги проучим, да им се насладим и да ги изследваме. Единственото негативно нещо, но същевременно и позитивно е, че нашите обиколки бяха свързани с културни центрове и развити градове. Според мен правилният контакт с една страна е, когато

се запознаваш както с нейното развитие и модернизация, така и когато влезеш в контакт с малките общности, бедните, тези, които имат големи проблеми и нужда от помощ и заинтересованост. Разбира се, времето бе оскъдно и нашето пътешествие „вървеше“ по стъпките на заседанията и научните дискусии, следователно това не беше наложително или необходимо.

Първият ми контакт с неколкодневния семинар беше наистина стряскащ. Буквално. Високото ниво на организация и изключителната подготовка на преподавателите, участниците и на присъстващите предизвика у мен страхопочитание. Всичко бе изпитано до най-малкия детайл, пътуването ни бе планирано с точност до секунда, гостоприемството –

многостранно и с внимание, а сигурността ни – безусловна даденост. Движихме се като група и се сплотихме като група, вместо да се движим поединично, а това ни позволи да влезем в контакт с много и различни култури и езици, да изградим мултикултурна перспектива и характер. Обогажихме се с различни манталитети, традиции, нагласи, възгледи за живота, позиции от много точки на картата на Европа.

Това беше едно уникално преживяване. Даде ни знания културни, исторически, географски, за поети, писатели, кино, архитектура. Беше постоянен поток от идеи и информация. Но морето обаче... малко.

Благодарим ви за гостоприемството и отличните условия.

Благодарим ви за честта, която ни оказахте, да бъдем и ние част от вашия екип.

Благодарим ви за любезната покана да бъдем чути.

По следите на международната пътуваща конференция „Живописна България“ или за преоткриването на любимата ни българска страна

Всяко пътуване до България за мене е свързано с особено вълнение, защото съм вече втори курс магистър в специалността „българска филология“ в Киевския национален университет „Тарас Шевченко“ и срещата с езика и културата на тази обичана страна ми носи много професионално и лично удовлетворение и надеждата, че като завърша, ще продължа да работя в областта на българистиката... И така през септември 2015 г. тръгнах отново за България като участник в престижен, необичаен и много интересен форум – пътуващата конференция „Живописна България“. Още в самолета изпитах чувството на вълнение и радост от свършената работа и нетърпение да споделим с останалите наши колеги софийските маршрути, които разработихме с толкова интерес и устремност. Зареяна в облаци, очаквах да зърна отвисоко София с равното Софийско

Евгения ПЕТИК

Киевски национален университет „Тарас Шевченко“

поле, с гигантския масив на Стара планина и с любимата ми Витоша. Още малко... и границата се е разтопила и отново ще се озова в най-любимата ми страна, ще кацна в София – отправната точка на нашето малко (по време), но голямо (по значение) 7-дневно пътешествие. През последните месеци с моята колега Таня бяхме заети с усилена работа по изготвяне на нашите беседи от проекта. Избрахме да представим няколко литературни маршрута в София и за целта преровихме стотици снимки на стария и съвременния град, четохме мемоарна и художествена литература за него, събирахме спомени и документи, поетически и прозаически текстове, разглеждахме сгради и улици и като във филм от старите ленти сглобявахме кадри от една отминала София. Целият

този безкрайно интересен процес ни накара да преоткрием българската столица, да видим града с нови очи и той стана за нас още по-ценен и очарователен. С проекта ние се опитвахме да поправим до някаква степен една „несправедливост“ – София все пак е по-встрани от световния интерес и няма туристическата слава на градове като Виена, Париж или Лондон. Искахме през очите на литературния текст, на българските културни нрави и обичаи и не на последно място – през ключовия топос на столичното литературно кафене, да представим историята на София, да реконструираме духовния климат отпреди едно столетие, когато плеядата от български класици, като Ив. Вазов и проф. Ив. Шишманов, Елин Пелин и Алеко Константинов, П. Яворов и д-р Кръстев, Димчо Дебеля-

нов и Д. Подвързачов, са превърнали прочутата сладкарница „Цар Освободител“ в свой дом.

Според мен на конференцията нямаше нито един „случайно попаднал човек“ – получи се истински сплотен отбор от знаещи и подготвени българисти от различни страни, хора с обща цел, искащи да променят представата за България и Балканите със и през обектива на литературата, изкуството и културата.

Пловдив. Винаги съм се възторгвала от старата част на града, в която пъстри ренесансови къщи се оглеждат в лъскави витрини на скъпи магазини, а Античният амфитеатър извисява своите мраморни колони и превръща обстановката в декор от далечни времена. Уличната настилка се състои от големи каменни късове, по които се ходи трудно дори и без токчета.

ЮБИЛЕЙ

Проф. д-р Атанас Гешев навърши 80 години

Атанас Ангелов Гешев е роден на 25.10.1935 г. в с. Нови извор, Асеновградско. Основно образование завършва в родното си село, а средно – в Асеновград. През 1957 г. завършва в Софийския университет специалността „Математика“. В продължение на 13 години е преподавател по математика в Асеновград и Пловдив, от които 7 години е заместник-директор във Вечерния механотехникум, гр. Пловдив. От 1961 г. в продължение на 9 години е хоноруван асистент по геометрия в Математическия факултет в Пловдивския университет. От март 1970 г. става редовен асистент в Катедрата по аналитична механика, приложна математика и методика на математиката с ръководител проф. Г. Паскалев, от 1972 г. е старши асистент, от 1975 г. – главен асистент. През 1974 г. заминава на специализация в Московския държавен университет в катедрата „Вероятности и статистика“ при акад. Б. В. Гнеденко и под негово научно ръководство защитава дисертация през 1976 г. През 1978 г. е избран за доцент. В периода 1975 – 1977 г. ръководи катедра „Приложна математика и моделиране“ като главен асистент, а от 1980 г. до 1987 г. отново е ръководител на същата катедра, но вече като доцент. От 1988 г. до 1993 г. ръководи катедра „Вероятности и статистика“. В научно отношение работи в областта на диференциални уравнения и вероятности и статистика, където има над 75 научни публикации и учебници. От 1986 г. до 1991 г. е председател на Университетския комитет на Съюза на българските учители. За научните му постижения и обществената работа е награден с два ордена: „Кирил и Методий“ 3-та степен и „Червено знаме на труда“. През 1998 г. е избран за извънреден професор в Славянския университет. От 2000 г. е пенсионер и продължава да работи във филиалите на Великотърновския университет, Варненския технически университет и Киевския славянски университет. Там чете лекции по математика за икономисти, статистика и иконометрия за редовни студенти и магистри. През периода 2008 – 2013 г. преподава като хоноруван професор във Факултета по математика и информатика, катедра „Компютърни технологии“, където чете лекции и избираеми дисциплини за студенти и магистри по иконометрия с компютърна реализация на разглежданите в тази научна дисциплина въпроси.

Приветствие към проф. д-р Атанас Гешев по случай неговата 80-годишнина от декана на Факултета по математика и информатика

Скъпи проф. Гешев,

По случай Вашата осемдесетгодишнина приемете най-сърдечни поздравии от колектива на Факултета по математика и информатика при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“!

В деня на личния Ви празник позволете да изкажем своята признателност, своето уважение и благодарност за моралната и научната помощ, която сте оказвали на мнозина от нас!

Високо ценим Вашата отдаденост към укрепването на нашия факултет!

Във Ваше лице ние виждаме високоерудиран учен, уважаван преподавател и съмишленик, на чиято подкрепа, оказвана навреме и с изключителна добронамереност, ще разчитаме и занапред!

Приемете, скъпи проф. Гешев, искрените ни пожелания за здраве, щастие, творческо дълголетие и още дълги години да запазите младия дух и неуморимят си ентузиазъм!

ЧЕСТИТА ГОДИШНИНА!

25.10.2015 г.
гр. Пловдив

Декан на ФМИ при ПУ:
(проф. д-р Асен Рахнев)

По следите на международната пътуваща конференция...

➔ *От стр. 11*

Музеи, дюкянчета, малки уютни кафенета и ресторанчета, потънали в цветя, безброй котки – и цялата тази магична атмосфера е изпълнена с уханье на горещо турско кафе, екзотични подправки и провлачени мелодии.

...Видяхме и уникалните мостове над р. Янтра, построени от Кольо Фичето и неговите ученици – моста на занаятите, моста на изкуствата и др., както и прочутата фигура на Рачо Ковача, затънал във водите на Янтра и едно от чудесата на града...

Поредното заседание от нашата пътуваща конференция проведохме в известния Килифаревски манастир – никога не съм била в по-спокойно и по-умиротворено място. Сред невероятно красива природа, под лозата на манастира, чухме беседа за Елин Пелин и неговия цикъл с разкази „Под манастир-

ската лоза“. За мене този доклад стана един от най-интересните, защото бакалавърската ми работа беше посветена именно на този цикъл. За разходка из самия старопрестолен град имахме много малко време, но все пак успяхме да усетим духа на старата българска столица, на живописните къщички и сгради, накацали като ята около лъкатушешката Янтра, където всяка извита уличка е свидетелство за магическа архитектура, за литературни потайности и очаква все нови и нови посетители, които да разгадават тайните и богатствата на Търново.

Добрите организаторите както винаги бяха избрали най-подходящото място за представяне на текстовете на Йовков и Дора Габе – именно в Добруджанския край. За мене също беше много интересна презентацията и докладът за музиката, анализите на

„Балада за Георг Хених“ от Виктор Пасков, както и изследванията на екипа на д-р Гергина Кръстева от ПУ за развитието на шпионската литература в България в текстовете на А. Гуляшки, видени през призмата на детективските романи в западната литература. Закриването на конференцията „Живописна България“ стана на тържество в Президентството на Република България, при личната среща с вицепрезидента г-жа Маргарита Попова, която познавахме от Киев, защото преди три години тя откри в нашата катедра Център по българистика. Получи се изключително топъл и сърдечен разговор, в който всеки от нас взе участие и почувства голямата обич на г-жа Попова към делото на българистиката и надеждата, която тя остави у нас – чуждестранните българисти, за развитието на българския език и култура зад граница и

ни направи горди, щастливи и отговорни едновременно. Този последен ден беше най-тъжен, защото се разделях с новите си приятели, защото напускахме любимата страна, в която се почувствах като у дома. Разбира се, с няколко думи няма да мога да изразя благодарността, която изпитвам към организаторите и участниците в проекта „Живописна България“ – направиха всичко възможно, за да има колкото може по-топла и творческа атмосфера, наситена със знания и емоции, професионални срещи и пътешественически приключения. Оставам с носталгия по отлетелите септемврийски дни на 2015 година, дни, в които преоткрих отново България за себе си, дни, в които усетих силно желание да работя за развитието на украинската българистика. И очаквам с нетърпение следващите етапи от развитието на проекта.

ИНТЕРВЮ

Доц. д-р Тодор Радев: В чистата историческа наука политическите пристрастия са недопустими

– Доц. Радев, публичната Ви лекция на тема „Политическата система в България (1879 – 1912 г.)“, която наскоро изнесохте в препълнената зала „Компас“ на ПУ „Паисий Хилендарски“, привлече интереса на хуманитарната аудитория. Демонстрирахте академичен и публицистичен стил – това ли е най-ефективната комбинация, за да приблизим историческата събитийност във възприемаем образ до съвременника?

– Комбинацията от академизъм и публицистичен подход е един от вариантите за по-пряка връзка на лектора (това се отнася най-вече за университетските преподаватели в сферата на хуманитарните науки) с аудиторията. Редно е обаче да се има предвид, че този подход е приложим за определени теми, чиято „събитийност“ е подходяща за изграждането на концепции чрез метода на сравнителния анализ.

– **Говорейки за Търновската конституция, заявихте, че една конституция трябва да е в унисон с типа на обществото, в което функционира. Кои са пресечните точки и дисонансите на Търновската конституция с оглед на Вашата теза?**

– Търновската конституция в известен смисъл е тържество на т. нар. „млади“ от епохата на Възраждането. Чрез своя заразителен популизъм те се опитват да съвместят порива на българската нация към свобода чрез съответната национална държава с принципите на европейския политически либерализъм. Социалната структура в Княжество България обаче се определя от статистическите сведения за над 80% селско население. При този аграрен обществен облик Търновската конституция е по-скоро неуместен политически експеримент. В този смисъл е редно да се изтъкне актуалната по онова време идея на Марин Дринов за временна конституция за срок от 7 години.

Доц. д-р Тодор Радев

– **Интересно прозвуча постановката, че българските консерватори от онзи период всъщност често се проявяват като либерали?**

– Този извод са основава на програмните документи на Консервативната партия от 1879 – 1883 г., предвиждащи бърза индустриализация на българската държава според концепциите на европейския либерализъм от втората половина на XIX век. Същевременно идеите на Либералната партия в икономическата сфера са по-скоро консервативни, тъй като нейните водачи отстояват интересите на селячеството и занаятчийското съсловие, които съставляват преобладаващата част от българското общество и чрез тях при нормални условия се печелят парламентарните избори.

– **В направената класификация на типовете партии най-вдясно сложихте Народната партия, интегрирала интелигенти и способни българи от различни сфери. Имаме ли в случая разминаване между съдържанието на понятието за народно, каквото го изразява конкретната партия, и рецепцията на това понятие в по-нови периоди от българската история?**

– Разминаването е логично на фона на задължителната за политическата практика демагогия. В друг контекст все пак трябва да се има предвид раз-

бирването, че „Народна“ всъщност трябва да се мисли като „Национална“ партия. Същевременно тази по същество консервативна партия се родее с европейските „народни“ партии, изповядващи консервативни политически идеи. Аналогичен е случаят със съвременната политическа практика в рамките на Европейски съюз. Напълно логично общественото мнение в Княжество България е обозначило Народната партия с добилото популярност название „Народняшка партия“.

– **Констатира ли погрешно тълкуване на добили гражданственост понятия и категории, съотносими с разглеждания от Вас период?**

– Погрешните тълкувания са в преобладаваща степен в сферата на журналистиката. Съзнателно не употребявам термина „публицистика“ поради почти пълното отсъствие на този злободневен жанр в съвременните политически коментари в нашето отечество.

– **Говорихте и за личности като Батенберг, Дондуков, Фердинанд. Предстои ли техните фигури да бъдат преоткрити на историческата сцена?**

– Обърнах специално внимание на първите два монарси на Княжество България (от 1908 г. – Царство, утвърдено чрез изменението на Търнов-

ската конституция през 1911 г.). Дълг на българската историография е уважителното отношение към държавотворческите усилия на княз Александър Батенберг и княз (цар) Фердинанд. Политическите им грешки и персоналните им особености не трябва да се използват за отрицание на доказани чрез архивните документи техен стремеж към обединение на всички български земи в една национална държава. Всеизвестната отговорност на цар Фердинанд за националните катастрофи през 1913 и 1918 г. е част от целокупната вина на тогавашния управляващ политически елит.

– **Политиката в новата история и новата история в политиката: какво бихте казали на най-младата генерация историци и студентите по история?**

– В чистата историческа наука политическите пристрастия са недопустими. Това обаче съвсем не означава, че точните исторически примери от нашето собствено национално битие не трябва да се използват в политиката. Напротив, правилната им експлоатация би била незаменяемо оръжие за една истински българска съвременна политика.

Интервю на
Тенчо ДЕРЕКУВЛИЕВ

Във Филологическия факултет беше организиран Месец на италианското кино

Прожекциите бяха официално открити на 18.11.2015 г. в 7. аудитория от директора на Италианския културен институт госпожа Луиджина Педи. Програмата включваше следните 7 интригуващи филма, които предложиха модерния поглед към проблемите на човека и света на новата вълна талантиливи италиански режисьори:

E stato il figlio (Беше синът), 2012, режисьор Даниеле Чипри;

La nostra terra (Нашата земя), 2014, режисьор Джулио Манфредония;

Noi credevamo (Вярвахме), 2010, режисьор Марио Мартоне;

Mi rifaccio vivo (Отново съм жив), 2013, режисьор Серджо Рубини;

Perez (Перез), 2014, режисьор Едоардо де Анджелис;

La variabile umana (Различни хора), 2013, режисьор Бруно Оливiero;

Magnifica presenza (Чудодейно присъствие), 2012, режисьор Ферзан Озпетек.

България беше домакин на петия международен студентски фестивал „Друзья! Прекрасен наш союз“

Елица МИЛАНОВА, Олга МОЛЛОВА

България прие щафетата на традиционния студентски фестивал „Друзья! Прекрасен наш союз“ и тази година стана домакин на петото му издание, което се проведе от 21 до 26 септември в СОК „Камчия“, на 30 километра от Варна. Слънчевият комплекс „Камчия“ изпрати лятото с много усмивки и позитивно настроение, с което го заредиха участниците – представители на 30 европейски университета от 15 страни. През петте дни на фестивала те споделяха любовта към руския език, енергията и таланта си. Българските студенти показаха висока класа и креативност и заслужено обреха повечето награди на фестивала.

С блестящото си участие отборът на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (Анастасия Топалова, Божидара Христова, Богдан Кръстев, Елица Миланова, Иван Марков, Крум Андреев, Олга Моллова и Петро-слав Цеков) покори сърцата и умовете на всички, като завоюва няколко призови места и за пореден път доказа, че талантливите хора са талантливи във всичко!

Организаторите на фестивала бяха подготвили динамична програма, в която всеки имаше възможност да открие по нещо за себе си. Участниците присъстваха на откриването на четвъртия в България Център за руски език и култура, финансиран от фонд „Русский мир“. Вълнуваща беше и срещата им с ръководителя на изградения на територията на комплекса авиокосмически център с планетариум, космонавта изследовател Красимир Стоянов. Той разказа на гостите какво е да бъдеш дубльор на втория български космонавт Александър Александров, разведе ги из звездното небе и разкри част от тайните на Космоса.

След тържественото откриване на фестивала участниците направиха виртуална разходка

Пловдивските участници във фестивала

из страните, градовете и университетите си. Отборът на Пловдивския университет зарази публиката с добро настроение с презентацията си в стил телевизионно шоу „Петте най“. Студентите представиха един нов и забавен поглед към емблематичните за България, Пловдив и Пловдивския университет неща, които всеки трябва да знае. Заедно с тях публиката се отправи по следите на българските златни съкровища и кирилицата, разбра, че тайната за силата на Котоошу се крие в киселото мляко, наслади се на най-големия хит сред извънземните – песента „Излезл е

Делю хайдутин“, помечта за градини с ароматни български рози и красиви розоберачки.

Третият ден от фестивала беше посветен на руската литература през погледа на младите и талантливи участници. Пловдивският университет представи етюди,

*Друзья мои, прекрасен наш союз!
Он, как душа, неразделим и вечен —
Неколебим, свободен и беспечен,
Срастался он под сенью дружных муз.
Куда бы нас ни бросила судьбина
И счастье куда б ни повело,
Всё те же мы: нам целый мир чужбина;
Отечество нам Царское Село.*

А. С. Пушкин, „Лицей“

по романа на Александър Сергеевич Пушкин „Евгений Онегин“ и „Сребролюбие“ – откъс от произведението на Антон Павлович Чехов „Хористка“.

Руската класическа литература стана тема не само на конкурса за таланти, но и на викторината „Знатоки русской литературы“, в която пловдивският отбор спечели заслуженото първо място с пълен брой точки. Нашите участници удивиха журито, като не само отговаряха първи, но и даваха допълнителна информация към зададените въпроси. Още една първа награда спечели отборът във вокалния конкурс „Песни Великой победы“ с песента „Жди меня“ в изпълнение и музикален съпровод на Петрослав Цеков. И тъй като вярваме в максимата „Един за всички, всички за един“, останалата част от групата пренесе публиката на фронта и чрез танц пресъздаде идеята, че любовта е по-силна от войната.

И все пак най-важното във всеки фестивал не е победата, а ярките спомени, топлата атмосфера и безценните приятелства, които остават за цял живот.

обединени под заглавието „Картините на невъзможната любов“ в съпровода на пиано, който публиката имаше удоволствието да чуе на живо.

Вдъхновени от идеята да търсят причините за невъзможната любов, участниците представиха откъси от класически руски произведения. Свързващо звено между отделните части стана мотивът за смъртните грехове, които лежат в основата на невъзможната любов. На сцената бяха представени три от тях: „Страдание“ по мотиви от кореспонденцията на Иван Сергеевич Тургенев и Юлия Вревская, „Горделивост“

Третата научна конференция за студенти и докторанти „Предизвикателства в химията“

Данаил ХРИСТОВ

Химическият факултет и Студентският съвет на Пловдивския университет организираха Третата научна конференция за студенти и докторанти „Предизвикателства в химията“, която се проведе на 27 и 28 ноември 2015 г. в зала „Компас“.

Този форум има за цел да предостави поле за изява на

млади учени, работещи в различни направления на химията. Бяха представени голям брой научни разработки в секциите по органична химия, аналитична химия и физикохимия, които засягаха актуални проблеми в науката. Участниците в конференцията бяха приветствани от доц. д-р Веселин Кметов – декан на Химическия

факултет, и от Данаил Христов – заместник-председател на Студентския съвет. Събитието премина при голям интерес, залата беше препълнена през цялото време, сред участниците имаше студенти и докторанти от Българската академия на науките, Химикотехнологичния и металургичен университет, Института по тютюна и тютю-

невите изделия, Медицинския университет – Пловдив, и др. В края на конференцията след дълго обсъждане научното жури излъчи победителите.

Ръководството на Факултета, организаторите и Студентския съвет изказаха своята благодарност към всички и си пожелаха конференцията да просъществува десетилетия.

Проф. Борис Симеонов – новаторско присъствие в лингвистиката

Честваха 90-годишнината от рождението на авторитетния езиковед

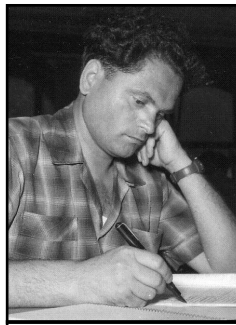
Студенти и докторанти организираха семинар на тема „Проф. Борис Симеонов – новаторско присъствие в лингвистиката“. Така те отбелязаха 90-годишнината от рождението на своя патрон – забележителен учен, автор на приносни изследвания в областта на прабългаристиката, индоевропейското и балканското езикознание, общото езикознание, тракологията, ономастиката.

Събитието започна с мултимедийен клип, посветен на проф. Борис Симеонов и режисиран от съпредседателя на Лингвистичния клуб Цветелин Дерменджийски. Биографични и библиографски щрихи от личността на Борис Симеонов представи Радостина Лилова, която бе подготвила и рубриката *Казано за него*. В хода на презентацията бе отбелязано, че Борис Симеонов е филолог класик, завършил класическа гимназия и класическа филология. Неговите приноси са както в сферата на историкоинтерпретативната лингвистика, така и във фонологията, граматиката и общолингвистичната теория. Той е преподавал в няколко български висши училища – в Софийския, Пловдивския и Шуменския университет, където е генерирал иновативни идеи,

създал е студентски научни кръжоци, подпомагал е творческото развитие на редица филолози.

Известно е, че голяма част от изследванията на Борис Симеонов са съсредоточени върху прабългаристични теми. Елизабет Качулска разгледа прабългарската съставка на съвременния ни език, представена в текстове на Борис Симеонов. В презентацията пролича, че една част от думите, познати като прабългаризми, са част от речниковия фонд на класическия старобългарски език – старобългаризми за историческата лексикология и прабългаризми по потекло. Някои от тези думи присъстват в активния идиолект на голяма част от носителите на българския език.

Цанка Спасова и Петя Кръстева представиха произхода на етнонима българи. В теорията на Борис Симеонов генезисът на народното име се свързва с тотемизма – една от първичните форми на първобитната религия, и се изразява във вярата на рода в свръхестествената му връзка

Проф. Борис Симеонов

с силно животно, дори растение, като родът приема най-често името на животно, смятано за тотем. Подробно темата за произхода на етнонима българи е описана от Б. Симеонов в монографията му „Прабългарска ономастика“, 2008.

Водещ на семинара бе Тенчо Дерекювлиев. Той насочи вниманието към публикации на Борис Симеонов, посветени на въпроси от фонологията, структурата на думата в логически аспект, теорията на граматичните значения. Още през 70-те години изследователят прави интересно и иновативно предложение за замяна на съществуващата традиционна терминология за назоваване на компонентите на думите, като предлага и съответната типология на тези компоненти в структурен и семантико-функционален план. Друг принос на автора е сполучливата дефиниция на граматичното значение като осъзнато и изразено в структурата на езика отношение, която се цитира и до днес в някои системни български граматика.

Доц. д-р Красимира Чакърова, научен ръководител на Лингвистичния клуб, приветства аудиторията и акцентира върху запомнящия се профил на лингвиста Борис Симеонов. По-късно тя прочете и отзива на Димитрия Желязкова, бивша студентка на проф. Симеонов и настоящ преподавател в Департамента за езикова и специализирана подготовка на чуждестранни студенти в ПУ „Паисий Хилендарски“, в който бяха припомнени интересни факти, свързани с академичното присъствие на забележителния Борис Симеонов – атмосферата по време на неговите лекции, отношението му към студентите, „модела“ на изпита по езикознание и мн. др.

На Лингвистичния клуб гостува доц. д-р Любомир Караджов от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство. Популярното лице от тв екрана разказа за отгласа, предизвикван от Борис Симеонов у редица пловдивски филолози, както и за престижа му на лингвист, цитиран в изказванията на авторитети като старобългариста Петър Илчев и философа, семиотика и литературоведа Цветан Тодоров.

„Пловдивски университет“

Природните колекции в Биологическия факултет

Зоологичната колекция

Зоологичната колекция се обособява през 1963 г. като резултат от създаването на катедра „Зоология“ с ръководител доц. Павел Ангелов (по-късно професор). С развитието и увеличаването на числения ѝ състав се обогатява фондът на учебната и научна колекция. В момента тя включва над 15 000 препарата, една трета от които са микроскопски.

Учебната колекция е систематизирана тематично в съответствие с учебните планове на различните специалности, а научната е организирана по систематични групи (гръбначни, безгръбначни, твърдокрили насекоми, пеперуди, ципокрили, водни кончета, двукрили).

Всеки от препаратите на научната колекция носи етикет с дата и място на събиране,

името на колекционера, латинското име на вида или по-вис-

шия таксон, до който е стигнало определянето. По този начин

колекцията може да се използва коректно в бъдещи научни изследвания. Членовете на катедрата периодично подменят инсектицидните препарати в кутиите за съхранение на сухите препарати или подменят фиксиращите течности на мокрите.

В научната колекция временно пребивават и взети на заем препарати от чужди музеи и институции. Те своевременно се връщат на собствениците им, след приключване на съответните изследвания.

Ежегодно броят на препаратите и видовете на зоологичната колекция се увеличава благодарение на съвместната работа на студенти и преподаватели по време на летните учебни практики или в резултат на научни изследвания на специалистите в катедрата.

За поезията на Кирил Кадийски (наброски)

Владимир ЯНЕВ

Един от големите руски метафористи Юрий Олеша се възхищава от поет, който написал, че муцуната на тигъра е „мустаката като слънце“. А слънчевите сравнения и метафори на Кирил Кадийски са толкова много, че от тях може да се състави един доста обемист образен каталог. Ето извадки само от ранната циклична поема „Следобедна флейта“: „седа пред бирарията със слънчев облак в ръката“, „локвите са разпилени писма със слънчеви марки“, „сипеите край Мелник са жълта напукана уста и със зъби – белите къщи – задъхано дърпат пламналото зърно на небесната гръд“, „мокро слънце в прозореца свети и птици с ледени човки го коват на стъклото“, „слънцето отвор е – бъдещето виждаме оттам“, „слънцето зад облак залязва – Пан с червени мустаци надува бронзови флейти“, „слънцето отдолу като броня съм облякъл“.

Олеша цени такива образи, определя ги като „чудеса на литературата“ и казва, че те трябва да се посочват на читателите. Защо ли? Ето защо: „За да се покаже на хората как са умели да мислят и виждат други хора. За да могат и ония, които не умеят да мислят и да виждат така, все пак да се уважават в този момент, разбрали, че щом и те са хора, и те са способни на много неща.“

Такива чудеса щедро са разсипани в поезията на Кадийски. Той притежава способност да „остранява“ познатото. Похватът на остранението, изследван от руските формалисти като основа на художественото, намира своята пределна концентрация в метафората. Така едно от трайните убеждения на твореца е свързано с отстояването на принципа на метафоризма.

При него метафоричното е израз на органиката на лирическото зрение, възприемащо света като обект за премоделиране. Същност метафоричното е характерно за младенческото изразяване. (Пастернак определя поезията като „детски модел на вселената“) А свръхметафоризмът е образна лудост, която при Кадийски

Кирил Кадийски и доц. Владимир Янев по време на гостуването на именития поет и преводач в Пловдивския университет

има система. Вдълбочаването в нейните същности представя поетическите асоциации като израз на загрижена емоционална съсредоточеност.

Кадийски е сред отличителните версификатори в българската поезия, въображението му ражда удивителни метафори, ритмо-мелодичните му решения довеждат до изненадващи стихови модулатици. Широкият римен диапазон – от очевидно пълнозвучие до консонантната загатнатост, е необходима, задължителна школа. Между другото – Тинянов определя римата като „звукова метафора“, което пък обвързва двете ярко проявени особености на съдържателното поетическо формообразуване. Затова мечтая за изследване върху създаденото от Кадийски, чрез което българското стихознание би могло да достигне до сериозни научни изводи. Същото се отнася и за огромния лексикален материал, който поезията на Кадийски предоставя на изследователите. Неговият поетически речник вероятно е сред най-богатите в лириката ни и

лексикологията ни би могла да разкрие това.

Доминантите в поезията на Кирил Кадийски са обвързани с предметността, пространствеността и метафориката. При цялостното им съхраняване като трайни белези на лирическото те се трансформират в разграничими тоналности. Схематично казано: ранната поезия на Кадийски е импресионистична, зрялата – от „Перо от феникс и други стихотворения“ е експресионистично звучаща, докато късните творби са белязани от по-сдържаната философичност. За да се мотивира и конкретизира гореказаното, е необходимо по-цялостно обзирание на еволюцията на плодовития поет.

Характерното за героя, който лансира поезията на Кадийски, до известна степен е свързано с духа на така наречената тиха поезия от 60-те – 70-те години. При този автор доминираща е питащата залутаност сред лудницата на България и света от страна на финия и морален човек. Той е свързан

с делничното, рядко оперира по-директно със социалното и глобалното. Стиховете на Кадийски недвусмислено представят отчуждението от официалната патетика, но не са израз на мизантропично бягство, на духовен и естетски херметизъм. Когато в „Дни и нощи“ се заявява „Не бягам аз от хората – вървя към промислите висши“, то е, защото тази извисеност е необходима за истинската и непрекъснато излагана връзка с човешкото. Иначе нямаше да присъства този интензивен интерес към проявявания му, принципно представяни чрез фантазното. Тъгата на героя е със социални и естетически проекции: меланхолията често довежда до транс, травмираността от света – до фантазни изригвания.

В съдържателен план синтезите на пластично съзercателните настроения с драматичните философско-нравствени откровения придават особена стойност на образа на човешкото: от една страна – пред нас е герой, с типово битово всекидневие, а от друга – той е артистично извисен над делничното чрез дарбата да провижда в други светове. Героят е втрещен в себе си, привличат го вариативните творчески трансформации на обективностите и в определена степен – нехаещ за историчността на времето. То (като минало и настояще) се смилва от неистовата жажда за пресътворяване. Игнорирането на конкретната времево-на неговата краткотрайна злободневност гарантира универсалното пребиваване на този тип лирика в различни темпорални пространства.

Пол Валери твърди: „Има поети, създадени от публиката, и поети, които създават своя публика“. За мен Кирил Кадийски е сред създаващите своя публика – изненадващ и вдъхновяващ поет с ново зрение, превърнато в артистично въззрение за нещата. Затова чудесата на литературата в създаденото от него следва да се показват на хората. Защото, колкото и талантлив да е поетът, метафората е по-голяма от него: създава я творецът, продължава я читателят.

IN MEMORIAM

Вазкен Налбантян си отиде. С „Арменци“ в ръка

Антон БАЕВ

Вестта за смъртта му ме шокира.

Понеже само преди седмица седяхме в кръчма край университета, където той ми подари тънката си книжка „Арменци“, излязла наскоро...

Вазкен Налбантян, името му едва личи върху корицата.

Но пък „Арменци“ е с бели букви на черен фон.

И един червен език ги разкъсва...

Сбогом, приятел!

Ето ви малко от „Арменци“:

Сега ще ви е тежко,

казаха поетите.

След всеки стих,

изтръгнат от смъртта,

принасяхме за жертва бик.

Докато краищата

на рогата му

се свързваха от струйка дим

и спряла кръв.

И после лесно беше

до квадрата.

Сега ще ви е тежко

да ни изгребете.

Куче мое, колко възкреси?

ЗА ВАЗКЕН

(който ме наричаше „брат ми“)

Мирянски брат не притежавам. Но имам го – неземеен.
Дали бе с мисия? Дали бе тленен?
Понякога греша и Бога! Изпрати ни изящно цвете. Тепетата на Арарат не го видяха и еделвайса свой не разпознаха.

Попадна на безхлебно място, на не земя, а в тиня. Калчицата ни беше рядка, камо ли да бъде глина.

Прости!

Подсъдни ли сме, че сме жалки, когато сме родени малки.

А думите ти!...

Не знаеше, че са неясни.

...Останаха като скрижали...

Прегръдката ти!

Също взехме.

Топла, мека – като влага.

Сега е нужно да те търсим. Високо – много над небето.

Знам мястото!

В Земята на тетрарсите си кацнал
с разковници, поседнал на полето.

Константин КУЦАРОВ

„Арменци“ на Вазкен Налбантян – екфразис на Ужаса*

След забележителните поетични книги на Вазкен Налбантян *Земята на тетрарсите* (2003), *Разковници* (2006) и *Аралези* (2008) и след последвалото дългогодишно мълчание на автора имаме възможността отново да се докоснем до неподражаемия свят на поета. Съвсем наскоро излезе новата му книга *Арменци*. Пловдив: Вахан, 2015.

По вече установената традиция за този автор литературоведите отчитат изключително сложната и самобитна изказност на неговата поетика. Те тълкуват формално-съдържателно творбите на Вазкен Налбантян ту като поезия „постмодерно освободена в играта на времевите пластове“ (А. Хранова); ту като „своеобразен съвременен апокриф, извънканонично тълкуване на известните ни от древността образи и събития“ (М. Шнитер); или като свят, наситен с епифанийна образност (К. Протохростова); ту като „стихотворения в проза“ (В. Василева) или като поетични „миниатюри“, до чийто дълбини „се достига посредством разшифровката на закодирани в странна плетеница културни и религиозни

алюзии“ (Вл. Янев) и т. н.

Казаното е сякаш вярно и за новата творба на Вазкен Налбантян – тя също е мъчна за разбиране поезия както жанрово, така и съдържателно. И все пак – независимо че *Арменци* наподобява фрагментираната композиционна структура на предходните книги, която се състои от епифанизиращи реалността поетични късове – шестнайсетте фрагмента на *Арменци* (групирани в три параграфа) е невъзможно да бъдат възприемани самостоятелно. Между тях се поражда такова асоциативно поле, чиято гравитация формира единен смислово-емоционален сюжет. Затова *Арменци* по-скоро може да бъде определена като поема на травматичния синкоп. Неин главен персонаж е Ужасът, но ужасът, чието лице се оформя не от монолитна натуралистична готическа образност, а от дълбинните импулси на пренаталния мрак, конвулсивно фрагментиращи поетичния наратив. В такъв смисъл *Арменци* на Вазкен Налбантян е един твърде своеобразен екфразис на Ужаса, породен не толкова (или по-скоро не само) от невъзможната забравя на

трагичните събития, сполетели арменския народ в началото на ХХ век, но и от индивидуалния ужас, спохваждащ (рано или късно) всеки от нас.

Следващите думи са провокирани от първия ми досег с ръкописа.

*Ти на никого не каза
какво видял си през нощта.*
(Вазкен Налбантян. *Арменци*, III)

Делириум I:

...Нощ (черна); полъх сякаш... от криле; пресекващ кучешки скимтеж; косъмчетата по кожата настръхват от близкото топло дишане на влажната муцуна; после... нежното близване на езика...

И...

– НЯМА ЧУДО!

Разомагьосана реалност: оказва се, че е обикновено куче, а не Аралез**. Куче, което просто е наситило жаждата си и мълчи на въпроса, зададен от поета: *Колко възкреси?*

УВИ:

*Градовете са обесени.
Разпятията са станали
на кости
и съхнат черепи
под тях...*

Делириум II:

...Нощ (сива); полъх сякаш... от криле; и пресекващ кучешки скимтеж; косъмчетата по кожата настръхват от близкото топло дишане на влажната муцуна; после... нежното близ-

ване на езика...

И... (*Все пак!*)...

– ЧУДО ИМА!

Нищо, че сърцето на поета се мятта из тепетата на Пловдив, а не се рее по високото плато на Армения. И макар че неговото тяло се къпе в Марица, а не плува във водите на Ефрат. И макар че *дърветата* край него са като всички други... Пълнотата на битието му (седемкратно повторено: *Си ми битие!*) троши границите на времето и пространството. Така Аралезът възкръсва в духа на Поета! Затова само той, поетът Аралез, оживява с всеки стих, *изкопчен от смъртта*, спомена за:

*кораб, не огънат от дъски,
а от ребрата на мъжете им.
И в него имаше
от всяко страдание по две...*

Делириум III:

...Нощ (бяла); полъх сякаш... от криле; и пресекващ кучешки скимтеж; косъмчетата по кожата настръхват от близкото топло дишане на влажната муцуна; после... нежното близване на езика...

И... *Ето на!*

Езикът на Поезията като езика на Аралеза докосва раните ми, отнема болката ми, убива Ужаса ми.

Николай НЕЙЧЕВ

* Текстът на доц. Николай Нейчев е писан, преди да почине Вазкен Налбантян, който беше го чел и го харесваше.

** В арменската митология Аралезите са духове, явяващи се в образа на крилати кучета, които се спускат от небето, за да възкресят падналите в битка, като близат раните им.

За Павел Вежинов – в изненадващ ракурс

Владимир ЯНЕВ

Изследването „Суицидният синдром и героите на Павел Вежинов“ на Антон Баев представя интригуващ и новаторски проблемен прочит на творчеството на значителния български писател. Неговата аналитичност се основава върху постиженията на класическата психоанализа и на предложенията на хуманистичната психология. Той е и плод на експериментална дейност с група студенти от Пловдивския университет, чийто рецептивен хоризонт се оказва доста по-различен от традиционния. В текста суицидният синдром е разбран извън ясното му значение като самоубийствен акт, разгледан е като част от деструктивния нагон и компенсаторната му реактивност. Така реално преживяното

Антон Баев

от Павел Вежинов и специфичното художествено претворяване се осмислят в посоки, които излизат извън общите постановки за психологическата характерност на творчеството му. Мотивираността на аналитичните конкретиза-

ции при подхода към ранния роман „Синият залез“ и към „същинския“ Павел Вежинов в „Нощем с белите коне“, „Барьерата“, „Белият гущер“, „Езерното момче“, „Везни“ представя модерните визии на изследователя.

Отдавайки заслуженото на предходните тълкуватели, Антон Баев с последователна аргументираност раздипля смисловите послания на Вежиновото творчество, за да разкрие по изненадващи пътища недовидени и неразтълкувани внушения. Така очакваната от заглавното послание глъбинна „мрачност“, без да губи своите доминации, довежда до прозрачни откровения за драматичния хуманизъм на сложния и нееднозначен писател. Стилно-езиковата динамика на интерпретаторските построения определя и четивността на този лапидарен текст, който при характерната си научност е насочен не само към специалистите, а към поширок читателски кръг.

Стихотворения от Диана Мъркова*

Релси от мастило

Облечена
в хартиено мълчание,
на пръсти тя танцува
по релси от мастило.
Ухаеща
на трепетно желание,
със синеока смърт
флиртува закачливо.

Кърпеща
копринено копнение,
сянката ѝ се скрива
под клепача на душата.
Заклучена
в солено мигновение,
в сухи шепа сбира
сълзите на луната.

Гримирана
със сляпо колебание,
на лицето тя рисува
усмивка със червило.
Обвита
в сребристо съзерцание,
на пръсти тя танцува
по релси от мастило.

Клечка кибрит

Погреби ме
в кибритена кутийка
и не забравяй да оставиш
в скръстените ми ръце
вместо букет от глухарчета
една-единствена
клечка кибрит.

Зарови ме
на два метра
под съзнанието си,
дълбоко под
руините от спомени,
дълбоко под
вкамелостите
от усмивки.

Изрови ме
с вкочанени пръсти
в ледената нощ,
когато се нуждаеш от топлина,
но няма кой да ти драсне
една-единствена
клечка кибрит.

Ножицата

Откраднах
вретеното на Клото
и си изплетох
копринени усмивки
и дантелен смях.

Откраднах
свитъка на Лахезис
и си написах
мастилен одисей
без запетаи и без точки.

Плетях и пиших,
без да предвидя,
че нишката от думи
ще се оплете около врата ми.
Тогава си спомних.

Забравих да открадна
ръждясалата ножица
на Атропос.

*Диана Мъркова – спец. „Българска филология“, II курс, беше отличена с наградата за поезия в литературния конкурс на вестник „Пловдивски университет“ през 2015 година.

Limerence

Тя се влюбваше
единствено в почерци.

Заострени, заоблени,
ъгловати, усукани,
дори първолашки,
но бледнеещи пред един –

с мастилен очи,
с хартиени скули,
с преплетени мигли,
вдишващи думите.

Думите.

Тя обичаше
единствено думите.

* * *

Мълчанието е лилаво –
стръкче лавандула,
заплетено в моите коси.
Откъснеш ли го,
ще се разплаче.
Вдъхнеш ли го,
ще те задуши.

Думите са чупливи –
пръчици канела,
натрошени в нашите очи.
Докоснеш ли ги,
ще те порежат.
Вдъхнеш ли ги,
ще ги умъртвиш.

Спортната година в Пловдивския университет

От много години нашите отбори дават своя принос името на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ да се споменава с уважение в областта на академичния спорт. Показаните до момента резултати вече потвърдиха или са обещание това да се случи отново.

ФУТБОЛ

С началото на учебната 2015/2016 година започна и футболното първенство в пловдивската студентска група, в която участват отборите на Пловдивския университет, Аграрния университет, Университета по хранителни технологии, Медицинския университет и Европейския колеж по икономика и управление. Играе се по системата всеки срещу всеки през есента и пролетта, след което класиралите се на първо и второ място отбори отиват на баражи (един или два мача за класирания се втори), за да стигнат до финалите през месец май, за които се класират 4 отбора.

Дотук отборът на ПУ победи АУ с 6:0, УХТ с 13:0, МУ – 3:0 (служебно), и завърши наравно 1:1 с ЕКИУ, с чийто отбор дели първото място през есенния полу-сезон. Треньор е гл. ас. Стоян Димитров.

ЛЕКА АТЛЕТИКА

На 4.X.2015 г. в парк Лаута се проведе есенен градски крос, организиран със съдействието на Студентския съвет на ПУ. В него взеха участие представители на нашия университет, АУ и УХТ. В индивидуалното и в отборното класиране победителите са от ПУ.

Градският крос беше генерална репетиция преди държавния есенен кръг, проведен на 22.XI.2015 г. в Борисовата градина в София. На състезанието в столицата се представиха 11 висши училища при мъжете с 9 пълни отбора и 9 висши училища при жените със 7 пълни отбо-

ра. Жените, които бяха в състав: Таня Димитрова (6. място), Янка Стоянова (9.), Моника Иванова (13.) и Катя Христова (19.), се класираха втори след силния отбор на ЮЗУ, изпреварвайки с малко Софийския университет и Националната спортна академия. Мъжете, в състав: Владимир Клявков (6.), Георги Хаджи-колев (8.), Васил Овчаров (18.) и Айдуан Ахмед (20.), се пребориха за третото място след НСА и СУ. При мъжете участваха общо 46 състезатели, а при жените – 41. Водач на отборите е ст. пр. Валентин Кузев.

ПЛУВАНЕ

С камерен състав, но добро представяне – така може да се определи участието на женския отбор на ПУ в открития студентски шампионат, проведен на 28 и 29 ноември 2015 година в София.

Участваха отборите на 13 висши училища, като представянето на нашите плувкини беше на много добро ниво: Христина Мунчева е първа на 50 м

кроул и втора на 100 м съчетано плуване; Деница Стоянова зае 3-то място – гръб; смесената ни цафета, в която участваха Лилия

второто място, като в предишните две години беше шампион. Треньор е ст. пр. Димитър Ангов.

АЕРОБИКА

На 3.12.2015 г. се проведе традиционното състезание по аеробика в спортна зала „Академик“. В него взеха участие 42 студентки от различни специалности. За разлика от предишните издания този път имаше шест златни медала, с които Студентският съвет отличил най-добрите 6 състезателки. Тази година статуетката „Мис Аеробика“ заслужи Антония Нанева.

На 18 и 19 декември ще се проведе в Националната спортна академия в София студентското първенство по бадминтон, в което ПУ ще се представи при жените и мъжете.

БОУЛИНГ

На 16.12.2015 г. Студентският съвет организира турнир по боулинг за студентите от Пловдивския университет. В надпреварата за купата се впуснаха 9 отбора по 3 човека.

След драми и големи обрати следните студенти грабнаха медалите и приза за най-резултатен играч.

Отборно класиране:

1. Отбор „Флинтстоун“ (Адриан Танев, Ангел Тодоров, Вилиян Михалев) – 341 т.
2. Отбор „Ал Бънди“ (Добромир Добрев, Николай Кръстев, Милко Балкански) – 320 т.
3. Отбор „Галакси“ (Росен Георгиев, Абип Кондарев, Станислав Кръстев) – 314 т.

Индивидуално класиране:

1. Добромир Добрев – 161 т.
2. Иван Кузов – 141 т.
3. Адриан Танев – 130 т.

„Пловдивски университет“

ВОЛЕЙБОЛ

Мъжкият волейболен отбор на ПУ започна участието си в предварителните групи за определяне на финалистите на лятната Универсиада през 2016 г. Есенният полу-сезон започна през месец ноември, като нашият отбор е в една група с АУ, МУ, УХТ, ТУ, ЕКИУ и Тракийския университет – Стара Загора. От началото на турнира са изиграни 3 кръга, в които записахме три победи: 3:2 срещу АУ, 3:0 срещу Тракийския университет и 3:1 срещу МУ. До края на декември ще бъдат изиграни още 3 срещи.

На лятната Универсиада в „Албена“ през 2015 г. отборът по плажен волейбол (жени) зае

Слави Трифонов се среща с пловдивски студенти

Светослав ЕНЧЕВ

На 2.12.2015 г. бе реализирана една съвместна инициатива между екипа на Слави Трифонов и Студентския съвет на Пловдивския университет. В спортната зала на Университета се състоя среща дискусия, по време на която известният шоумен разговаря със студенти от нашия град. Събитието се проведе с изключителната подкрепа на Студентския съвет, който осъществи и цялостната организация. За малко пове-

че от 2 часа Слави Трифонов и част от продуцентите му отговаряха на въпросите на публиката, която наброяваше над 1100 души.

Диалогът включваше разнообразни теми, сред които бяха: качеството на висшето образование в България; възможностите за реализация на младите хора; обсъден бе и референдумът, който те организират. Идеята на водещия бе да проучи студентското мнение и да провокира младите хора да изразяват

активно гражданската си позиция. В този дух в самото начало на събитието Слави Трифонов започна с редица моменти от световната история, в които двигател на промяната са били именно младите хора и студентите. Вероятно с тези думи той успя да ги провокира и въпросите „заваляха“ един след друг. Това позволи срещата да премине като дискусия между равни и да допринесе за позитивни емоции у двете страни в края на събити-

ето. Голяма част от присъстващите изразиха своята позиция в подкрепа на поетата инициатива за промяна на политическата система у нас. От друга страна, шоуменът, който в началото бе с видими притеснения и задръжки към цялото мероприятие, си тръгна изключително доволен. В заключение той благодари на студентите за присъствието им и за активното участие и заяви, че ако получи покана, с най-голямо удоволствие отново ще гостува.

Рецепти за коледната и новогодишната трапеза, предложени от Димитър Родозов – библиотекар в Университетската библиотека

Коледната и новогодишната трапеза са важна част от бита на българина. На масата се събират най-близките ни хора – нека направим празника една феерия от вкусове, аромати и наслада за очите! Добър апетит!

СНЕЖЕН ЧОВЕК ОТ СИРЕНЕ

Необходими продукти: 400 г сирене „Крема“; 1 и 1/2 ч.ч. настъргано краве сирене; скилидка чесън; черен пипер; стрък целина или праз лук; 3 – 4 филийки ръжен хляб; 3 – 4 черни маслини; 1 морков; 24 карамфилчета (не цветя); сол (ако е необходимо).

Начин на приготвяне

Смесват се крема сиренето и 1/2 ч.ч. от настърганото краве сирене. Добавят се накълцаната ситно скилидка чесън, пипер и сол. Поставя се в хладилник най-малко за 30 минути.

От тази доза се получават 6 – 8 снежни човека. Оформят се по 3 топки с различна големина за тялото на всеки снежен човек. Топките се овалват в останалото сирене и се поставят във фризера за 1 час. Малко преди да се сервира предястието, топките се изваждат от хладилника и се подреждат една върху друга. За по-голяма стабилност се закрепят с клечка за зъби. С белачка за зеленчуци се отрязва тънка лента от целината или праса, която се използва за шал на снежния човек, закрепен с едно карамфилче. От ръжения хляб се отрязват кръгчета с различен диаметър за шапката на снежния човек и се закрепят с клечка за зъби. От маслините се правят копчета, от моркова – носле, а от останалите карамфилчета – очи.

КАПАМА СВИНСКО-ПИЛЕШКА

Необходими продукти: 500 г пилешко филе; 500 г свинско месо; 150 г мариновани гъби; 2 с. л. соев сос; 3 с. л. горчица; 1 с.

л. майорана; 3 глави лук; 1/3 ч.ч. бяло вино; 100 г кашкавал; 100 мл пилешки бульон; сол; черен пипер; 100 мл олио.

Начин на приготвяне

Месата се нарязват на хапки и се запържват в олиото, докато леко се зачервят. Изваждат се и се объркват с горчицата, соевия сос, майораната, солта и черния пипер. Лукът се нарязва на ивички, а кашкавалът – на малки кубчета. В намастен гювеч се изсипват половината от месата, слагат се нарязаните гъби, лукът и кашкавалът, и отгоре се изсипват останалите меса. Наливат се бялото вино и бульонът. Гювечът се похлупва и се слага в студена фурна. Пече се на умерена температура.

ЕЛХИЧКИ ОТ МЕДЕНО ТЕСТО

Необходими продукти: 2 бр. яйца; 1 ч.ч. захар; 1/3 ч.ч. мед; 1 ч.ч. олио; ванилия; 1 канела; 1 ч.л. хлехна сода; брашно (колкото поеме).

Начин на приготвяне

Смесваме меда и захарта, после добавяме канелата и ванилията. Премества се в съда, в който ще се замесва. Добавяме яйцата едно по едно, после олиото. През цялото време бъркаме, докато стане гладко и пенесто, прибавяме и содата. Постепенно добавяме брашното и бъркаме, докато не стане трудно за бъркане. Доосмесваме, добавяйки по мъничко брашно, докато спре да лепне. Трябва да стане меко, лъскаво тесто, с което се работи много приятно. Тестото се разточва и с формички звезди с различна големина се изрязват сладките. За всяка елхичка са необходими по 2 бр. звездички от всяка големината. Пекат се до порозовяване при умерена температура – 160°C на средна решетка с вентилатор.

* Можете да ги украсите с белтъчна глазура от: 150 – 200 г пудра захар, пресята 2 пъти, 1 бр. белтък и няколко капки лимонов сок. Използват се и кокосови стърготини, перлички.

* От същото тесто могат да се направят и меденки.

* Препоръчително е да се направят поне седмица преди Коледа и да се съхраняват в кутия с парченца ябълка, за да омекнат.

ЗАДАЧИ. ГЛАВОБЪЛЪСКАНИЦИ

1. За четири години цената на една компютърна игра се удвоява. Колко е средното увеличение на година?

а) 10%, б) около 20%, в) 25%, г) 50%, д) 100%.

2. На фигурата имаме 5 калинки. Всяка от тях изпраща SMS на другите, които или имат по една точица повече, или по-малко точици от нея. Колко е общият брой на изпратените SMS-и?

а) 2, б) 4, в) 6, г) 8, д) 9.

Отговори на задачите от миналия брой

1. Има 4 костенурки в морето и 6 костенурки на острова. Отг. б).

2. Няма да се премине през т. А. Отг. а).

3. Английският чадър. Отг. б).

Подготвил: доц. д-р Георги КОСТАДИНОВ

ЛЮБОПИТНО

Учени са открили, че физическите натоварвания повишават пластичността на невроните в главния мозък и следователно се повишават познавателните способности на човека, а също така се подобрява и зрението.

Владеенето на чужд език може да помогне при инсулт. Това дава мощна тренировка на мозъка, както и реденето на пъзели и свиренето на музикален инструмент.

Рибите притежават съзнание и могат да изпитват емоции. Те реагират на стрес така, както организмите на по-високо организирани млекопитаещи животни.

Лорд Байрон много обичал животните. Докато учел в Кеймбридж, се сблъскал със забраната да се държат кучета в стаите. Тогава решил да си вземе мече, тъй като мечките не били споменати в забранителния списък, и от университета нищо не могли да направят. По-късно сред питомците му имало лисица, язовец, крокодил, орел, жерав и чапла.